

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 2. 1990. Årgang 8 Pris kr. 35,-

Mellom Rustad i Østre Toten fotografert våren 1990.
Se artikkel side 87 - 96.

Lygnasæter

DEN MODERNE SKYSSSTASJON

2770 Jaren - Tlf. (063) 28 241

GJENSIDIGE

FORSIKRINGSSKAPET
FOR DEG SOM VIL HA ALLE
FORSIKRINGER PÅ DET
STEDET DU BOR.

- ★ PENSJONSFORSIKRINGER
- ★ LIVSFORSIKRINGER
- ★ SKADEFORSIKRINGER

GJENSIDIGE
Forsikring

Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige

Brannkasse

A/C HADELAND KORNSILO OG MØLLE

Kornmottak — Kraftfôr — Såvarer av korn og gras
Tilskuddsfôr og gjødning

Telefon (063) 28 115 — 288 016

Det som betyr noe
for distriktet,
betyr noe for oss

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR 1 GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1 - 9	à kr. 60,-
TOTN årbok 1978-87	à kr. 100,-
TOTN årbok 1988-89	à kr. 120,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 2 - 3	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 4	kr. 335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotningen. Viser	kr. 40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegene	kr. 40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882 - 1982	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr. 40,-
TOTENDIALEKTA: Form-bruk-framtid?	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	à kr. 30,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 10-12	kr. 50,-
JOHN ÅA. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr. 90,-
ØYEBLIKK SOM VAR: Gamle fotografier I-II	kr. 130,-
MJØSA årbok 1982 - 83	kr. 100,-
MJØSA årbok 1984 - 86	kr. 130,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 1	kr. 25,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 2	kr. 40,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 3	kr. 60,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 4	kr. 80,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 5	kr. 120,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 6	kr. 130,-
VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG 4 hf. pr år	à kr. 25,-
	1988 à kr. 30,-
	1989 à kr. 35,-

Og mange flere. Se vårt utvalg

TOTENS BOKHANDEL

Lena - Tlf. 60 594

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 130,- pr. år.
Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

*Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. sept.
Siste frist for innlevering av stoff er 1. august.*

ANNONSEPRISER:

	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE

*Formann: Bjørn Bakke, Lønbergvn. 16B, 2830 Raufoss tlf. 91 540
Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia, tlf. 061-63 893.*

*Kasserer: Eilif Rognerud, 2870 Dokka, telefon 061-10 432.
Sekretær: Harald Hvattum, 2890 Etnedal, telefon 061-20 356.*

TIDSSKRIFTSTYRE:

*Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Pål Prestesæter og
Arne Amundgård.*

*Postgirokonto: 0802 3001005
Bankgirokonto: 8126 05 02972*

Innhold:

- 87: Pål Gihle:
Rustad mellom i Østre Toten.
- 97: Bernt G. Bielke:
Gården Rønningen i Søndre Land Del V
- 104: Valdres-avdeling etablert.
- 106: Gudbjørg Fønhus Stensrud:
Hans Jacob Stabel, prest og Eidsvollsmann.
- 112: Herman Nettum:
Hvem var Kari Eriksdatter Røysli?
- 116: Kjell H. Myhre:
Kammerud i Jevnaker - gard og slekt Del I
- 123: Otto Adolf Fosmo:
Odelsjordebok for Toten 1624.
- 128: Otto Adolf Fosmo:
Peder Knudsens jordebok 1627.
- 131: Pål Prestesæter:
Et brev til "Velfornemme kone Kari Kolbergsrud..."
- 134: Torger Kraggerud:
Primstavens vinterside.
- 140: Svar på tidligere spørsmål.
- 151: Nye spørsmål.
- 155: Lagsnytt.

Rustad mellom i Østre Toten

Av Pål Gihle

Navnet Rustad betyr rydningssted, og garden er trolig ryddet i kristen tid.

Første gang vi hører om mellom Rustad i skrifter er i et diplom som er skrevet 11. juni 1442. Lensmannen på Toten Erling Toresønn gjorde da kjent at han var i "Medall Rustad" og avhørte vidner i en vegsak som gjaldt nedre- og mellom Rustad, så det måtte også være en gard øvre Rustad, altså var det tre Rustadgarder allerede da. I skattelisten for gjengjerdskatten 1528 er nevnt Erick Rustad, men det er ikke nevnt hvilken av gardene han hadde. Skattelister fra 1560-61 nevner Tordtt, Siurd og Niels Rustadt, men det går ikke fram hvilken gard hver av dem hadde.

I 1574 får vi greie på at mellom Rustad var i prestebordets eie, det ville si at presten på Hoff hadde rådigheten over garden og kunne byksle den bort til en leilending. Matrikkelskylden på mellom Rustad var et skippund rugmjøl og to bismerpund smør, og det måtte leilendingen levere til underhold av farende folk som kom innom prestegarden, og det var ganske store inntekter som på den måten var tillagt prestebordet.

1616-1627 viser skattelistene at leilendingen på mellom Rustad het Gregor, men flere opplysninger om ham savnes.

1628-1669 var Laurits (Lars) Bersvendsen (1595-1669) leilending. Han var gift med Ingebor Nilssdatter, de hadde sønnen Nils Larsen (f. ca. 1630) som ble gift med Berte Larsdatter Lunden. I 1666 brukte han halve mellom Rustad og hans far det andre halve. Laurits Bersvendsen var en meget velstående mann som eide 4 skippund 17 1/2 lispund og 4 skinn skyld i forskjellige gardar: 1 skpd i Gulkunrud i Stange, 1/2 skpd. i Homb, 1 skpd. i Kauserud, 1 skinn i Hensvolden, 1/2 skpd. i øvre Rustad, 3 skinn i Stange, 1 skpd. i Ås, 1/2 skpd. i Gryte, 1 fjerding (1/4 skpd) i Taralrud og 1/2 fj. i Bolotten.

I 1657 hadde han på mellom Rustad 17 krøtter, 4 hester, 8 sauer og 2 svin. I 1661 kunne han så 6 tønner korn som rakk til ca. 24 mål åker. Garden hadde sæter i Reinsvollen, av skyld 1 skinn.

Av matrikkelen 1669 går det fram at mellom Rustad da skyldte 1 skpd. rugmjøl, 2 bismerpund smør og 1 skinn til Totens prestebord. Garden hadde 20 fe og 4 hester. Der kunne såes 9 tønner korn, så åkerarealet var øket til ca. 36 mål. Engen var god og der var skog til gardens behov.

1670-1682. Etter Laurits Bersvendsens død ble enken Ingebor i 1670 gift med Ole Eriksen Drager som dermed ble bruker på mellom Rustad. Han døde 1682. Den 14. august 1670 hadde han opprettet tiende- og fjeringsgavebrev mellom seg og sin hustru Ingebor Nilsdatter. Etter loven kunne han gi bort 1/4 av sin sjølervervede formue uten at de rette arvingene kunne kreve det tilbake på skiftet etter hans død. Ekteskapet varte ikke lenge. Ingebor døde, og Ole Eriksen giftet seg med Eli Hansdtr. Rustad (1658-1725). Hun var datter til Hans Christophersen og Kirsten Christophersdtr. øvre Rustad. På skiftet etter Ole Eriksen 16/11-1682 hadde han og Eli følgende barn: Anne 7 år, Hans 5 (han kom til Tømmerhol), Kirsten 3 1/2 år, Ingeborg og Frants 1 1/2 år.

1683-1722 I 1683 kom lensmann Christopher Halvorsen (1659-1743) som ny leilending til mellom Rustad, han bykslet garden av sogneprest Knut Sevaldsen Bang og giftet seg med

enken Eli Hansdatter og de fikk barna Ole, Herman, Margrete, Maren, Johanne og Marte. (Se Totens Bygdebok II side 366). I mars 1683 brant alle hus på mellom Rustad, lite ble reddet. Etter Eli Hansdatters død i 1725 ble lensmannen gift med Maren Jensdatter Bardfod (1686-1737).

1722-1733 21. juli 1722 er tinglest bykselsbrev på mellom Rustad fra sogneprest Hans Holst til dragon Hans Pedersen Rustad som var gift med Marte Christophersdatter, lensmannens yngste barn. Hans Pedersen var visstnok underlensmann hos svigerfar sin. Tallet på husdyr på garden i 1723 var 3 hester, 16 naut og 12 sauer.

1733-1750 20. november 1733 er tinglest bykselsbrev fra sogneprest Ole Hannibal Hoff til Jonas Pedersen Rise (1698-1773) gift 1724 med Margrete Pedersdatter Igelsrud (1691-1750). Ved skiftet etter Margrete er oppgitt disse barn: Peder f. 1724, neste bruker, Anders f. 1725, Berte 1727 og Ingebor 1731.

1750-1756 Peder Jonassen (1724-1756) brukte garden sammen med far sin og ble gift med Kari Bertilsdatter, de hadde sønnen Mads f. 1755 og Per f. 1757.

1757-1759 Jonas Iversen Skjefstad f. 1718 var neste bruker, gift med enken Kari, og hadde med henne sønnen Bertil f. 1761. I november 1757 er tinglest bykselsbrev fra Ole Hannibal Hoff til Jonas Iversen, det lyder slik: "Under-skrevne Ole Hannibal Hoff, Prost og Sognepræst for Totens Menighed, kiendes og hermed vitterlig gjør udi første bøxel at have stæd og fæst Jonas Iversen en af Totens Præsteboels gaarder mellom Rustad kaldet her paa Toten beliggende og skylder aarlig 1 skippund Rugmeel og 2 bismerpund Smør og 1 Skind; Hvilken samme gaard bemelte Jonas Iversen her-efter sin livets tiid skal nyde, bruge og beholde med ald tilliggende inden og uden Jerdes som nu tilliger og af alders tid tilliget haver saa lenge han deraf svarer de Kongelige Skatter, sin Landherre i Rette tid sin Rettighed, og min Eller eftermands Enke viger gaarden om de skulle behøve den efterdi den til Enkesæde er udtagen og ikke paa anden maade kand bortbøxles end den for Sognepræstens Enke maa viges om hun behøver den til besiddelse, med videre efter sin udgivne Revers efter Kongelig forordning. Som og bøxelen mig efter Loven betalt er. til Vitterlighed under min Hannd og Signet. Totens Præstegaard den 7de November 1757. - O. H. Hoff

Ole Hannibal Hoff døde 12. september 1759 og klausulen om at leilendingen måtte vike garden til fordel for prestenken ble tatt til følge, Jonas Iversen og kone måtte fløtte med alt sitt. Han er nevnt som eier av halve Tømmerhol 1760.

1760-1765 Enkefru prostinne Anne Sophie Hoff født Bøyesen (1702-1765) ble så bruker på mellom Rustad. Hun var meget velstående og tok med seg det meste av innbo, løsøre og husdyr til enkesetet. Den 3. juli 1765 døde hun, og auksjon for dødsboet ble holdt 14. og 15. oktober samme år. Auksjonsprotokollen viser at der først ble ropt opp smykker av gull med perler og diamanter. Det mest verdifulle kjøpte svigersønnen til avdøde sorenskriver David Sommerfelt, og sønnen Andreas Hoff. Ellers var det kjøpere av embedsstanden som ble ved det meste av det rikholdige sølvtøy, først da man kom til tinnsaker fikk en bonde, Lars Kobberstad kjøpt et tinnfat for 1 daler 2 ort og 14 skilling, det var tilslag nr. 36. - Av verdifullt innbo kan nevnes 12 "guld-læders" (gyldenlærs) stoler og en usedvanlig fin seng i storstuen. Selve sengen hadde blått silkeomheng og ble solgt for 10 riksdaler og sengeklær for 42 daler og besto av en kartuns edderduns dyne, to bolsters underdyner, tre puter, to olmerduks hodeputer og et blått stukket silketeppe. en mengde duker og servietter ble solgt. Av kjøretøyer kan nevnes en jaktvogn, to karjoler, en arbeidsvogn og en kjerre samt to spissleder, videre jordbruksredskap, all slags småredskap og smieredskap. Fem hester hvorav en var gråbein-grå og en stikkelhåret, 15 krøtter alle nevnt ved navn og 14 svin, alt i alt ble solgt for 1328 riksdaler 2 ort og 13 skilling.

1766-1773 er det uklart om hvem som brukte mellom Rustad. Gamle Jonas Pedersen levde til i 1773 og var da 75 år så det kan tenkes at han hadde noe med det, hvis ikke sognepresten brukte den.

1773-1782 Da sogneprest Peder Heuch døde i 1782, fikk enken Anne Sofie f. Sommerfelt (1743-1817) rett på enkesetet og bodde der kanskje noen år, hun hadde vært eier av Sukkestad som hun overlot til sin bror amtmann Christian Sommerfelt i 1781. Om hun ikke brukte mellom Rustad hadde hun rådigheten over garden og kunne byksle den bort. Hun døde på Dal i Vardal 1817 hos sin bror Ole Hannibal Sommerfelt.

1783-1790 var brukeren på mellom Rustad en annen presteenke, nemlig Elisabeth Bergh f. Faye (1732-1808). Hun hadde vært gift med sogneprest til Toten, Mathias Garmann Bergh og hatt 11 barn, men bare sønnen Gerhard Gunnerus og døtrene Hedevig og Cecilie Catharina vokste opp. Den 8. mars 1790 holdt enkefru Bergh auksjon over det hun eide av løsøre, krøtter og hester og fikk inn 838 riksdaler 1 ort 13 skilling. Svigersønnen tok over garden.

1790-1811 Amtsfysikus Ernst Fredrik Eckhoff (1745-1825) kom som lege til Toten i 1785 og hadde hele amtet (fylket) som legedistrikt. Han fikk bo hos enkefru Bergh og ble gift med datteren Hedevig (1756-1798), bryllupet sto på mellom Rustad 11. sept. 1787 De fikk to sønner, Mathias Wilhelm som ble offiser og Mathias Martin som ble prest og har stor etterslekt. Eckhoff måtte reise meget og det ble helst fruen som fikk styre garden. Hedevig Eckhoff døde 25/11-1798, den 11/2 1801 ble Eckhoff gift med Susanne Elisabeth Darre (1769-1837) på Billerud.

I følge folketellingen i 1801 hadde de da følgende tjenestefolk på Rustad mellom: Anders Pedersen 37 år, Fredrik Johansen 15 år, Marte Jonsdatter 21 år, Ragnhild Olsdatter 18 år, Marit Hansdatter 23 år. Der var to husmenn: 1. Johan Hendriksen 51 år gift med Kari Jørgensdtr. 50 år, de hadde 3 halvvoksne barn hjemme. 2. Peder Nilsen 47 år gift med Berte Olsdatter 46 år, 4 mindreårige barn. 26. og 27. april 1811 hadde Eckhoff auksjon på mellom Rustad, de forlot denne garden 8. april og flyttet til Billerud som de tok over etter enkefru Darre.

1811- 1812 Da doktor Eckhoff flyttet fra mellom Rustad i 1811 var garden forpaktet bort av Anne Sofie Heuch til Christian Andersen Fodstad.

1812- 1818 Forpakter i disse år var personellkapellan Otto Borchgrevink som senere ble sogneprest i Biri, og det var fremdeles Anne Sofie Heuch som forpaktet bort for 200 riksdaler i årlig avgift.

1818-1826 Sognepresten Franz Philip Hopstock hadde så rådighet over mellom Rustad. Han døde 16. juni 1824 og enken Anna Elisabeth f. Lorentzen benyttet seg av enke-setet men døde 18. november 1826.

1826-1827 Toten var i 1825 blitt delt i to prestegjeld, og den foretaksomme og dyktige Hans Jacob Stabel, som ble

sogneprest til Østre Toten, fikk 14/5 1827 holdt åbodstakst på enkesetet. De skader som fantes på husene der ble taksert til 74 speciedaler.

Hans Jacob Stabel (1769-1836) var gift første gang med Anna Nørbech som døde 3 uker etter bryllupet i 1799, og ble gift annen gang 1802 med Sophie Christine Schnitler Piro (1782-1857), de hadde 7 barn.

Jens Mørch Friis (1798-1871) var ansatt som fogd i Toten fogderi 1825 og i 1826 hadde han fra sogneprest Stabel fått overdratt retten til å bo på prestesenkesetet mellom Rustad. Friis var gift med Maren Pauline Hjort (1797-1866) og de hadde 6 barn. (Se Totens Bygdebok II s. 345). Familien bodde på mellom Rustad til i 1832, da hadde Friis kjøpt Breili og de flyttet dit. - Da Friis kom til Toten måtte han først sette seg inn i det som angikk fogdembetet og ville ikke bruke garden mellom Rustad men tillyste forpaktningsauksjon, der naboen Ole Andersen nedre Rustad fikk tilslaget og han brukte mellom Rustad ett år etter følgende kontrakt: "Underskrevne Ole Andersen nedre Rustad, som ved Forpagtnings-Auction er overdraget til Brug og Raadighed Præste-Enkesædet Gaarden mellom Rudstad, tilstaaer herved og vitterliggjør, at have med Hr. Foged Friis indgaaet paa 1 aar fra 14de April 1826 til 14de April 1827 saadan Leie-Contract: 1. Overlader jeg til hr. Fogden til beboelse og fri Afbenyttelse alle Gaarden mellom Rudstads Husebygninger, med Undtagelse at jeg forbeholder mig fælles med Fogden, at afbenytte Drengestuen og Bryggerhuset i Aandetider og den Tid af Aaret jeg behøver med mine Folk at opholde mig paa Gaarden ved Fouragens Opforing, ligesom og fri Afbenyttelse af Ladebygningen, stalden og Fæhuset, i hvilke 3de sidstnævnte Huse Fogden kun er berettiget til fornødent Rum for 1 a 2 Heste, 2 Kjør og den til disse Chreature leverende Fourages Opbevarelse, dog skal det ikke nægtes Fogden at indsætte ankommende fremmede Gjesters Heste paa Stalden, forsaavidt Rummet tillader det. 2. Skal saa af mig leveres fornøden og god Fourage for 1 Hest og 2 Kjør, samt god Havnegang for disse Vaar, Sommer og Høst i gaardens Hjemhage, Enge og Jorder. 3. Nyder Fogden frit Brug og Afbenyttelse af Gaardens Frugt- og Urtehaage, saavel som det deri faldende græs.

1832-1836 Etter Ole Nilsens død forpaktet landhandler Abraham Falk Hammer mellom Rustad. Dette kan synes merkelig, han eide jo og brukte den store garden Rogneby og drev stort landhandleri der. (Se Totens Bygdebok III s. 592). Abraham Falk Hammer (1781-1837) var gift med Cathrine Marie Nimb (1787-1827), de hadde fem barn. Kontrakten mellom Hammer og Stabel lyder:

"Hans Jacob Stabel, stiftsprovst, sognepræst for Østre Totens Menighed og ridder af den Kongelige Wasa Orden gjør vitterligt, at have til Landhandler Hammer overdraget og forpagtet, ligesom jeg herved overdrager og forpagter ham Brugen af den østre Totens Præstebords beneficerede Gaard mellom Rudstad Matr. No. 108 af Skyld 1 Skpd. tunge 2 Bpd. Smør 1 Kalvskind i østre Totens Thinglaug paa følgende Vilkaar:

1. Forpagtningafgift 100 Spd. betales hvert Aars 14 October og 14 April med det halve, altsaa 1. gang 14 October 1832. 2. Tiltrædelsen skeer 14 April 1832 efter en af Forpagteren bekostende Syns- og Besigtigelsesforretning.
3. Forpakteren vedligeholder Huse og Gjerder i Brugstiden og afleverer Gaarden ved Fratrædelsen i samme Stand som modtaget, efter den under No. 2 omhandlede Besigtigelsesforretning, og efter Skjønnsforretning - om forlanges - ogsaa paa Forpagterens Bekostning. 4de Gaarden bruges forsvarlig landmandsmessig og overensstemmende med de regler, som ved Loven er fastsatt for Brugen af beneficeret Gods. 5. Brugen af Gaarden vedvarer fra Forpagterens Side uopsagt i 5 Aar, og fra min, stiftsprovst Stabels Side, uopsigelig for min Embedstid i østre Totens Sognekald. Naar Opsigelse eller Fratrædelse skal finde Sted, bør Opsigelsen ankyndiges før Juul naar Fratrædelsen skal skee næste Aars 14 April. 6. Naar nogen av Kontrahenterne ved Døden skulle afgaae, kan Opsigelsen skee til næste Juul uanset Bestemmelsen i 5te Post. 7. Til Forpagteren leveres ved Tiltrædelsen .. Skpd Vaaraanhøe, som igjen af leveres ved Fratrædelsen. 8. Forpagteren svarer alle gaardens Skatter, Afgifter og Udredsler saavel personelle som reelle, dog Præstetiende og Landskyld undtagen. 9. Jeg Stiftsprovst Stabel besørger selv Gaardens Huse assurede i rigets almindelige Brandkasse, og betaler den aarlige Assurancepræmie. 10. det er en Selvfølge at Forpakteren bruger Gaarden med alle dens

Rettigheter, og altsaa haver Husmans Afgifterne og benytter Husmandsarbeidet paa lovlig Maade. - Til Bekræftelse under min Haand i Overværelse af 2de Vitterlighetsvidner. - Østre Totens Præstegaard den 10 December 1831. H. J. Stabel. Til Vitterlighed: H. B. Borchgrevink, J. Christophersen. - Ovenstaaende Contract vedtages af mig i alle Dele, og forbliver Originalen i mit Værge, hvorimod en ligelydende af mig bekræfter Copie er overleveret S. T. Hrr. stiftsprovst og Ridder Stabel. - Rognebye Datum ut Supra. Abraham Falk Hammer, privilegeret Landhandler. Til Vitterlighed; Chr. Moe, N. Ohlsen.

Den 13. juli 1832 var det brannassuransetakst på mellom Rustad forlangt av prost Stabel.

1. Hovedbygning i 2 etager, 28 alen lang, 16 bred, med 6 indredede værelser foruten kjøkken og spiskammer. 400 spd.
2. Bryggerhusbygning, tegltækt 33 alen lang, 11 bred, 1 etasje, med lofter, har 3 rom, 10 fag vinduer, gammel og forfalden. 100 Spd.
3. Låvebygning 32 alen lang, 20 bred med treskelåve og 2 høyrom og 2 tilbygte skytuer 200 spd.
4. Stall tekkt med spon 29 alen lang, 14 bred 3 høyrom og trev 120 spd.
5. Fjøsset spontekt 28 alen langt 14 bredt 100 spd.
6. Stabburet med 2 rom, bordtekt 12 alen langt, 10 bredt 60 Spd.
7. Badstuen med dobbelt bordtak 40 spd.
8. Smien 10 Spd.

Til sammen 1030 Spesidaler.

Stiftsprost, sogneprest og ridder Hans Jacob Stabel døde 7. januar 1836. Forpakteren fortsatte til han fikk inn avlingen og da tok enkefru Sophie Christine Stabel over på mellom Rustad. Den 1. oktober 1836 stevnet hun husmennene Hans Nilsen Engen og Ole Andersen Sveen for retten, da hun mente de havnet uberettiget på mellom Rustads eiendom. Saken ble forlikt og 24. mai 1837 fikk husmennene festsedler, tinglest 1/6-1837.

25. november 1836 stevnet hun husmannen Christian Andersen Hagen til fravikelse av plassen Hagen, og 22. februar 1837 ble han dømt til å fløtte, og å ryddigjøre plassen. Men de ble dog forlikt og han fikk plass-seddel datert 13. oktober tinglest 18. november 1837.

Etter sogneprest Stabels død ble kallet bestyrt av hans sønn, personellkappelan Peder Anker Stabel, som satt der like til 1841. Fru Stabel behøvde derfor ikke å fløtte til mellom Rustad straks. En av sønnene, cand, theol Anton Stabel bodde på mellom Rustad hos sin mor da han 7. februar 1841 holdt bryllup der med Caroline Edvardine Blauenfeldt.

Rittmester Daniel Peter Bøckmann, gift med Edvardine Sara Dreier bodde også en tid hos fru Stabel, deres sønn Edvard ble født den 8. mars 1849. I 1850 fløtte enkefru Stabel til Christiania der hun døde 6. april 1857. Hun ble begravet ved Hoff kirke, gravene er like ved sakristiinngangen.

1849-1870 mellom Rustad var statseiendom. Etter lov av 29/9-1845 og lov av 13/4-1848 kunne enkesetene selges og mellom Rustad ble i følge skjøte fra kongen, datert 13/4 1849, tinglest 23/11-1849, solgt til Nils Hermansen på øvre Rustad for 4000 spesidaler 1855 1. mai er tinglest festsedler fra Nils Hermansen Rustad til husmennene Elias Evensen og hustru på mellom Rustad-bakken og til Augustinus Olsen og hustru på Sveen. 1856 15. mai til Hans Olsen Glemmestad på Hagen.

Nils Hermansen Rustad (1814-1884) gm Kari Haagensdtr. Ødeli (1818-1909) hadde barna Helene Marie gm Hans Peter Hval, Hans Ernst gardbruker på mellom Rustad, Edvard Julius til U.S.A., Josefine gift Stabu og Nils gardbruker på Rustad.

1870-1889 Hans Ernst Nilsen Rustad (1841-1889) gift med Juliane Johannesdatter Hveem (1843-1871). Hans Ernst fikk skjøte på mellom Rustad av sin far 2. mai 1870 for 2000 speciedaler og fraskrev seg odelsretten på øvre Rustad. De hadde ett barn, sønnen Julius.

1889-1895 Julius Hansen Rustad (1871-1895) tok over garden etter farens død, 18 år gammel, døde ugift etter 6 år, dødsboet solgte garden.

1895-1928 Mathias Andersen Slettum fra Vardal (1843-1903) gm Amalie Eskerud (1858-1931). Sønn Markus gift med Alvhild Waldemarsdr. Haugen, kjøpte Enger. 9 barn.

1928-82 Adolf Persen Blikseth (1896-1976) gm Nelly Kristiansdr. Enger f. 1896 fikk skjøte på mellom Rustad fra Amalie Slettum, tinglest 2. juli 1928. De hadde datteren Petra f. 29. mai 1933.

1982- Petra Lier f. Blikseth (f. 1933) gift med Alf Lier, Løten f. 1924. Brukere og eiere av mellom Rustad i dag. De har to barn (Per og Åse Nelly) og også barnebarn.

Arkiv hjelp søkes!

Er det noen på Dokka som kunne tenke seg fra tid til annen å gjøre meg den tjeneste å avlegge Lands Museum et besøk og undersøke i gårdsarkivet for meg? Jeg har holdt på med og fortsetter å granske slekter i Land og trenger ofte opplysninger om slekter på gårder etc. Da jeg bor like utenfor Oslo er det litt langt hver gang jeg behøver opplysninger å reise helt til Dokka. Jeg kunne enten gjøre gjentjeneste ved å undersøke slektsspørsmål eller eventuelt betalt for hjelp - alt innen rimelighetens grenser.

Bernt G. Bielke, Ovenbakken 16B, 1345 Østerås.

Gården Rønning i Søndre Land - V

Av Bernt G. Bielke

Fortsettelse fra forrige nummer

Den videre anerekke for:

Nr. 22. Anders Pedersen Engeliens-eie og

Nr. 23. Christine Mathisdatter Vassliens-eie er:

5 etteledd:

Nr. 44 Peder Hofversen Brager ble født på gården Brager ca. 1702. Han ble forlovet 3/9 og gift 30/10-1752 i Hov kirke med:

Nr. 45 Anne Syversdatter Flatliens-eie. Hun ble født på en av plassene under gården Flatlien og døpt 6/4-1724 i Fluberg kirke. I ekteskapet var det følgende barn:

- a. Hovel døpt 7/3-1753.
- b. Berthe døpt 15/12-1754
- c. Sivert døpt 2/10-1757
- d. Anne døpt 14/12-1760
- e. Mari døpt 12/6-1763
- f. Anders døpt 2/7-1768, gift 26/5-1795 med Chirstine Mathisdatter Vassliens-eie. Se nr. 22!

Peder Hofversen Brager ble gift 1. gang 20/6-1739 med Marit Svendsdatter og var da bosittende på gården Næs i Land. Da han forlovet seg 2. gang 3/9-1752 var han bosatt på gården Kompelien. For Anne Syversdatter ble intet bosted oppgitt. Peder Hofversen Brager var i sitt ekteskap nr. 2 bosatt på plass under gården Kompelien inntil han døde sønnen Anders i 1795. Da var han bosatt på en plass under gården Englien.

Nr. 46 Mathis Olsen Bondlie-eie ble født på en plass under gården Bondlie og døpt 4/3-1736 i Gaarder kirke i Land. Han ble konfirmert 16 år gammel i 1753 mens han var i tjeneste på gården Lien. Han ble forlovet 5/4-1761 og gift 4/6-1761 med: Nr. 47 Christine Hansdatter Stensrud som var født på gården Stensrud og ble døpt 24/9-1753. Hun ble gift 1. gang 6/1-1751 med soldat Christopher Joensen Nærløs-eie. Hun ble gift 2. gang 7/1-1756 med soldat Ole Olsen. Da hun ble forlovet for 3. gang var ikke noe bosted oppgitt, Mathis Olsen var da bosittende på en plass under gården Norli. I ekteskapet til Mathis Olsen og Christine Hansdatter har jeg bare funnet disse barna døpt:

- a. Berthe døpt 27/1-1765
- b. Christine døpt 29/9-1768, gift 26/5-1795 med Anders Pedersen Engeliens-eie. Se nr. 23!
- c. Mathis døpt 29/9-1772

Ved dåpen til Berthe og Mathis er farens navn skrevet korrekt Mathis. Ved dåpen til Christine har presten skrevet Mads. Mathis Olsen var husmann og bodde på en plass under gården Vasslien.

6 etteledd

Nr. 88 Hofver Jonsen Brager var født ca. 1655. Han ble begravet 4/9-1718 64 år gammel. Han var gift med:

Nr. 89 Marit Torgundsdatter som ble begravet 2/2-1725. I kirkeboken står det anført at det ble holdt liktale over Marit Brager, men ingen alder er oppgitt for avdøde. Det var følgende barn i ekteskapet:

- a. Marit født ca. 1692
- b. Jon født ca. 1699 gift 8/12-1720 med Anne Olsdatter.
- c. Peder født ca. 1702 gift 1. gang 20/6-1739 med Marit Svendsdatter, g 2. gang 30/10-1752 med Anne Syversdatter. Se nr. 44!

Etter Hofver Jonsens død ble det holdt skifte 22/11-1718. Hans kone Marit Torgundsdatter ble begravet 2/2-1725 og det opplyses i kirkeboken at det ble holdt liktale. Hennes alder ved dødsfallet er ikke oppgitt. Hun avholdt skifte i levende live 3/4-1721 og den eldste sønnen Jon overtok da gården.

Nr. 90 Syver Østensen var født ca. 1684 idet han var 81 år gammel da han ble begravet 7/12-1765. Da han ble forlovet 10/4-1723 var han bosatt på gården Næs. Han ble gift 12/6-1723 med:

Nr. 91 Berthe Michelsdtr. var født ca. 1700. Hun døde meget ung, 29 år gammel og ble begravet 14/8-1729. Jeg kjenner bare to barn:

a. Anne døpt 6/4-1724, gift 30/10-1752 med Peder Hofversen Brager. Se nr. 45!

b. Kiersti døpt 29/9-1728

Paret har nok flyttet meget rundt. Ved Annes dåp var de bosatt på gården Flatlien, ved Kierstis dåp på Kindslien. Da Berthe Michelsdtr. døde var bostedet gården Amsrud. Syver Østensen var bosatt på gården Kompelien da han døde i 1765.

Nr. 92 Ole Mathisson født ca. 1687 og begravet 15/3-1748 61 år gammel. Han ble gift 16/3-1721 med

Nr. 93 Rangdi Sevaldsdatter født ca. 1690 og begravet 21/11-1752, 62 år gammel. Hun fikk utenfor ekteskap en sønn med Knud Pedersen Aspøgard som ble døpt Elling 16/12-1708. I ekteskapet med Ole Mathisson fikk hun disse barna:

a. Rønnaug døpt 5/10-1721

b. Gunille døpt 18/11-1724

c. Ole døpt 2/2-1726

d. Mathis døpt 4/3-1736 gift 4/6-1761 med Christine Hansdatter Stensrud. Se nr. 46!

Det er bare ved dåp av barn nr. 4 at bostedet er angitt, Bondelie-eie. Da Ole Mathisson døde bodde paret på en plass under gården Schøyen. Rangdi Sevaldsdatter bodde på en plass under gården Hasvold da hun døde. Det er et langt sprang mellom første og siste barn. Hennes første barn ble født da hun var 18 år gammel og siste 46 år gammel! Hun har en meget sjelden navnekombinasjon, men det har ikke lyktes meg å spore opp hennes slekt bakover.

Nr. 94 Hans Nielsen Stensrud født ca. 1706. Han ble forlovet 31/10-1731 og gift 5/12-1731 med

Nr. 95 Kari Christensdatter som døde 18/9-1768 68 år gammel på Nærløseie. I ekteskapet var det følgende barn:

a. Christine døpt 24/9-1733, gift 1. gang 6/1-1751 med soldat Christopher Joensen, g 2. gang 7/1-1756 med soldat Ole

Olsen og gift 3. gang 4/6-1761 med Mathis Olsen Bondelie-eie. Se nr. 79!

b. Knud døpt 23/12-1736

c. Margrethe døpt 24/6-1746

Paret bodde først på gården Stensrud hvor første barn ble født. Da barn nr. 2 ble døpt var han i tjeneste på gården Vilberg. Han var husmann på en plass under gården Biørnerud da datteren ble født. Da Kari Christensdatter døde var de bosatt på Nærløs-eie.

7 etteledd

Nr. 176 Jon Asbjørnsen Halmrast var født ca. 1625 og døde 1680. Han var sønn av Asbjørn Olsen og Ragnhild Halvorsdatter som var født på gården Klæstad i Gran. Hun var først gift med Joen og 2. gang med Asbjørn Olsen, Etter Ragnhild Halvorsdatters død ble det avholdt skifte 5/10-1663. Av dette skiftet fremgår det at hun hadde med sin første mann døtrene Guroe (som da bodde på Struxnes) og Gudbiør (som bodde på Berrig). Med mann nr. 2 hadde hun disse barna: Olle, Joen, Peder, Giertrud (som var død i 1663!) Birete og Mari. Boet var stort. Jon Asbjørnsen ble gift med enken

Nr. 177 Marit Joensdatter som første gang var gift med Halfvard Joensen på gården Brager og hadde med ham to døtre: Sigrid (Siri) som døde på gården Brager og ble begravet 11/6-1726 87 år gammel og Barbara. I ekteskapet med Jon Asbjørnsen kjenner jeg bare sønnen:

a. Hofver født ca. 1655 som ble gift med Marit Torgunds-datter. Se nr. 88!

Nr. 178-187 er ukjente

Nr. 188 Niels Pedersen Stensrud som var født ca. 1670 og ble begravet 12/12-1729 59 år gammel. Han var gift med:

Nr. 189 Christine Madsdatter Gram, datter av kapellanen i Land Mads Nielsen Gram og Kirsten Knudsdatter. Barn:

a. Christine gift med Niels Pedersen (se nr. 189).

b. Niels gift med Kirsten Knudsdatter Mossin.

c. Peder.

d. Knud

e. Dorthé begr. 1/11-1715 36 år, død etter barnefødsel, dødfødt barn begr. 20/10-1715, gift med Leutnant Holch.

f. Lars begr. 17/3-1734, 61 år gammel.

Mads Nielsen Gram var født ca. 1636 døde 1676, noen år før sin far. Det var meningen at han skulle ha etterfulgt sin far Niels Lauritsen Gram som sogneprest i Land. Kirsten Knudsdatter overlevet sin mann og kjøpte 1688 gården Stensrud av sine svigerinner Karen, Maren og Lisbeth Nielsdøtre Gram. Ved denne handel kjøpte hun også det som søstrene Gram eide av Klevmoen i Torpa og Botheim i Gudbrandsdalen.

Niels Lauritsen Gram var født på gården Skaaden i Fron i 1599. Han var gift 2 ganger. Med den første konen Anna Pedersdatter (datteren av forgjengeren i embedet, sogneprest i Land Peder Frantzen) hadde han disse barna: a. Mads (se ovenfor), b. Lars 1628-1691 sogneprest i Aurdal, c. Frantz død før 1688 (var ved skifte etter moren i 1663 til "lære i haandverk og skole i Danzig". Gift med Gunhild, d. Maren gift med Ole Jensen Lyng. e. Berthe gift med Ole Gulbrandsen Berg, Toten, f. Lisbeth gift ca. 1688 med løytnant Johannes Tag og g. Karen.

Etter sin første kones død ca. 1663 giftet han seg med datteren av den mektige presten i Aurdal, sogneprest Peder Colding. Med Johanne Colding hadde han 3 døtre: a. Anna født ca. 1668, b. Kirstine født 1672 og c. Dorthe født 1679.

Hans første kone Anna Pedersdatter var som tidligere nevnt datter av sognepresten i Land Peder Frantzen som døde 1643. Han var født i Åhus i Skåne, hvor hans far skal ha vært sogneprest i 1547. Han var først kapellan til Akershus slottskirke og kom etterpå som kapellan til Toten hvor han var 1592-1601. I 1601 ble han sogneprest i Land. Han avla sognepresten 6/2-1602 og døde i kallet 16/7-1634. Han var gift med en Anne og hadde med henne 5 sønner og en datter. To av sønnene druknet i Randsfjorden og to døde av pesten. Den femte sønnen Thorkel ble sogneprest i Jevnaker. Datteren Anna ble som tidligere nevnt gift med sogneprest Niels Lauritsen Gram. - Den videre anerekke for familien Gram bakover er:

Laurits Madsen Gram, født ca. 1570 og døde 1645. Han var foged i Fron. Hans kones navn kjennes ikke men han hadde følgende barn: a. Nils Lauritsen Gram født ca. 1599 og død 1679. Gift 1. gang med Anna Pedersdatter, gift 2. gang med Johanne Colding. b. sogneprest i Eidsvoll, c. Sogneprest i Vardal.

Foged Lauritz Madsen Gram var sønn av sognepresten i Fron Mads Nielsen Gram og hustru Birgitte Østensdatter Tres. De bodde på gården Skoe i Nord Fron. Mads Nielsen ble rektor for Katedralskolen i Christiania 1571 og prost i Fron før 1591. Det var følgende barn i ekteskapet: a. Maritte gift med foged Matz Nielsen. b. Peder Madsen Gram sogneprest i Øyer, død 1584. c. Lauritz Madsen Gram ca. 1570-1645, foged i Gram.

Sogneprest Mads Nielsen Gram var sønn av sognepresten i Gram i Danmark Niels Simonsen Gram født ca. 1495 og døde 1561. Det kjennes bare to av hans barn: Mads og hans bror Hans Nielsen Gram, født ca. 1530 og død 1592, som etterfulgte sin far som sogneprest i Gram i Danmark.

Endel av ovennevnte er basert på opplysninger i Boka om Land om gårdene Brager og Stensrud. Opplysningene om familien Gram med inngiftede slekter er hentet fra Dr. Yngvar Nielsens bok om "Biskop Jens Nilssøns Visitasbøger og Reiseoptegnelser 1574-1597" og Norsk Slegtshistorisk Tidsskrift, bind 22 for 1970 om "Noe om de eldste ledd av familien Gram i Norge", av Jens Gram. I tillegg har jeg fått hjelp fra arkivar Sigurd Engelstad, Lands museum og en rekke personer ingen nevnt-ingen glemt! Mange takk alle sammen for god hjelp.

Skulle noen finne feil eller har tilleggsopplysninger er jeg takknemlig for å motta underretning. Neste artikkel vil bli om anene til:

Nr. 24 Ole Hansen Hoff og

Nr. 25 Christense Engebretsdatter Prestegårds-eie.

Bernt G. Bielke, Ovenbakken 16b, 1345 Østerås.

Fra Amerika

Utdrag fra et brev:

Etter vårt rundskriv av våren 1989, har vi mottatt mange positive og hjelpelige svar, og ellers har det blitt videre framgang for Scandia Research. I tillegg til våre forbindelser med Grand Forks, Nord Dakota, har vi nylig, høsten 1989, opprettet kontor i Madison, Wisconsin. Det er store og ellers voksende samlinger der med amerikanske og nordiske (særlig norske) slektsgranskingskilder. Vi satser på å få en god oversikt over nordiske slektsgranskingskilder. Bortsett fra slektsgransking, kan jeg nevne at vi tilbyr serviser innenfor nordiske oversettelser (unntatt finsk) både til og fra engelsk. Dersom Dere kjenner til noen som kan ha bruk for våre serviser, er vi veldig takknemlige for henvendelser.

Vennlig hilsen
Scandia Research
D. Eastman Johnson,
direktør

Scandia Research
P.O. Box 7244
Grand Forks, North Dakota 58202
og: 530 West Main St. 8
Madison, Wisconsin
53703 U.S.A.

Valdres-avdeling etablert

I januar 1988 hadde Vestoppland Slekthistorielag årsmøtet sitt i Slidrehuset på Valdres Folkemuseum. Noko av meininga med det, var å stifte eit Slekthistorielag for Valdresbygdene. Av ulike årsaker vart det ikkje stifta noko lag den gongen, men 19. mars i år vart det gjort eit nytt forsøk i kontorbygningen på museet. Det var Vestoppland Slekthistorielag og Valdres Folkemuseum som sto bak initiativet.

17 personar frå dei fleste Valdresbygdene hadde det samla seg, då møteleiar Ingar Ranheim ynskte velkomen. Han gav fyrst ordet til Ole M. Granum frå Vestoppland Slekthistorielag (VSHL). Granum orienterte om VSHL. Laget har rundt 350 medlemmer. Mesteparten av aktiviteten går føre seg i dei tre lokallaga for Hadeland, Gjøvik-Toten og Land. Desse laga bestemmer sjølv kva dei vil legge opp av aktivitetar på møta sine. Hovudlaget blir leia av eit styre der og leiarane i lokallaga er medlemmer. Hovudlaget har eit tidsskrift som kjem ut 4 gonger i året. Innhaldet varierer frå metodiske artiklar til stoff om einskildslekter. Stoff frå Valdres har det førebels ikkje vore så mykje av, noko Granum vona ville rette på seg med eige lag i Valdres. VSHL arbeider og med å gje ut avskrifter av kjeldemateriale, noko som mange slekthistorikarar har hatt glede av. Granum hadde mellom anna med seg kopier av gamle militærruller til Fagernes. Etter orienteringa var det semje om å starte eit eige Slekthistorielag for Valdresbygdene. Laget fekk namnet Valdres Slekthistorielag, og går inn som det fjerde av lokallaga til VSHL.

Eli Staxrud Brenna frå Vestre Slidre vart vald til den fyrste leiaren i det nye laget, med seg i styret fekk ho Eli Sælid, Andris Bakken, Harald Rolandsgard og Trygve Kampen. - Vararepresentantar vart Anne Berit Strømmen Strand og Unni Noraker.

Kva skal så det nye laget starte med? Oppgavene kan nok vera mange, men ein vil på dei fyrste møta halde introduksjonskurs i slektsgransking. Ole Granum vil bli med på det fyrste møtet. Studiesenteret på Valdres Folkemuseum blir basen, og ein satsar på møter ein gong i månaden. Datoane i vår blir 23. april og 28. mai.

Etter kaffipause synte Ingar Ranheim deltakarane rundt i studiesentret på museet, der slektsgranskarar nok vil finne mange godbitar når dei skal fylle ut ættetavelene sine. Slektspraten tyda på at det vil bli bra aktivitet i laget i åra framover. Då referenten takka for seg ved ti-tida, var det endå folk att i studiesentret.

HH. i bladet "Valdres" 24.3.1990.

Slektsutstilling

På Glomdalsmuseet på Elverum ble det den 1. april åpnet en utstilling med tittel "Røtter, en utstilling om slektsgransking". Utstillingen vil være åpen til og med 1. november men stengt i august. På åpningsdagen kåserte Alf R. Bjerke interessant om slektsgransking. På utstillingen vil en få nyttige tips om hvordan en kan gå fram i slektsforskningsarbeidet heri også inkludert opplegg for bruk av data i ættegranskinga. Førstekonservator Svein-Erik Ødegaard ønsker slektsforskere fra Vestoppland Slekthistorielag spesielt velkommen og vil stå til disposisjon så langt det er mulig.

Hans Jacob Stabel, prest og Eidsvollmann

Av Gudbjørg Fønhus Stensrud

Atskillige prester har gjennom tidene stått på prekestolen i Sør-Aurdal. En del av dem har ikke satt synderlige spor etter seg og har fort dukket ned i glemselen. Men noen har også vært personligheter utenom det vanlige, og er blitt snakket om og fortalt om i mannsaldrer etterpå, slik som den legendariske presten Stabel. Sjøl om det er rundt 190 år siden han første gang lot røsten tordne utover allmuen i Sør-Aurdal, hører en fremdeles navnet hans bli nevnt.

Denne Stabel må ha vært en særpreget og fargerik person, og en foregangsmann på så mange måter. Han kom som et friskt vindkast inn i disse skogsbygdene, som på den tida må ha vært temmelig avsides og utenfor allfarveg, og han hadde med seg nye tanker og ideer om så mange ting. Stabel var først og fremst en kirkens tjener, men han var også politiker på landsbasis, arkitekt, veg- og brubygger og til og med jordbrukskyndig. Etter alt som fortelles om han, må han ha vært velsignet med mange fine evner og anlegg, og han har nok også visst å utnytte dem.

For bygdefolket var det nok helt nytt dette, de var ikke vant til at en prest beskjeftiget seg med så mye også utenom embetet. Folk snakker om han, så opp til han, fantaserte omkring han, og i en tid da mystikken spilte en stor rolle i tilværet, ble det til at de også tilla han evner som lå utenfor det naturlige. De hevdet med overbevisning at Stabel hadde svarteboka, og også at han benyttet seg av den når det trengtes.

Hans Jacob Stabel var døpenavnet hans, og han var født i Onsøy prestegard. I 1799 kom han som residerende kapellan til Slidre. Her var kapellangarden Lomen svært forfallen, men den energiske Stabel satte i gang og bygde den opp igjen, og betalte "1500 gode Dalere" av egen pung til arbeidet. I 1805 ble daværende Aurdal prestegjeld delt i to, "Nordre og Søndre Ourdahl", og så fikk Stabel kall som Sør-Aurdals første

sokneprest. Bagn kirke ble hovedkirke, og det var da naturlig at prestegarden ble lagt her. Staten kjøpte to parter av garden nedre Bang, som så ble bygd opp og den er den dag i dag Sør-Aurdal prestegard. Og den nye soknepresten fikk fra første stund bruk for pågangsmotet og allsidigheten sin. Han stod sjøl for bygginga av de nye husa, og det ser ut som han også her måtte ta sin tårn økonomisk. I alle fall skreiv han i kallsboka at han "til stort Tab for mig maatte forestaae" bygningsarbeidet. Og en staselig prestegard ble det, som er en pryð for bygda fremdeles, over halvannet hundreår seinere.

Det berettes at byggearbeidet gikk uhyre nøyaktig og grundig for seg. Da panelingsborda skulle legges på, ble de først tørket, siden lagt i elva i seks veker og så tørket på ny, slik at de ikke skulle forandre seg og minke på veggene. Stabburet og hovedbygningen er fortsatt i bruk, mens en annen bygning, beregnet på arbeidsfolk, nylig er flyttet til Bagn bygdesamling. Den kalles fortsatt Stabelbygningen.

Men Stabeis interesser strakte seg lengre. I kallsboka skriver han også: "Paa Præstegaardens Jords hele Forbedring har jeg anvendt mere end 1000 Spd. af egen Formue." Og videre forteller han der at prestegardsjorda kastet dobbelt så mye av seg etter disse forbedringene. Det sies også at han ryddet mange mål skog ovafor Biribakken, for der ønsket presten å ha høstseter!

Veger var det heller skralt med i Sør-Aurdal på den tida. Stabel syntes dette var ille, og så tok han på seg å være vegingeniør. Han kommanderte bøndene til å bygge veger, og overfor Stabel torde ingen å mukke. Hans autoritet var absolutt! Han fikk lagt veg opp Østre Bagn og over til Bruflat, og sørover til Sparkvikbrua måtte også bøndene drive vegarbeid. Om dette var utbedring eller nybrottsarbeid, er vel noe uvisst. Sannsynligvis har Stabel også bygd den første Sparkvikbrua, som reiste med flommen noe seinere.

Fra Begnadalen og over til Hedalen var det først på 1800-tallet bare en gangsti. Begnadølene soknet den gangen til Hedalen kirke, og de hadde derfor en møysommelig kirkeveg. Men presten Stabel bestemte at en kjerreveg skulle legges fra Vegamotet, over åsen til Bergstjennet og videre til Hedalskirke, og når Stabel hadde bestemt det, så ble det veg. Så vidt vites ble denne vegen ferdig omkring 1829.

"Gamlebakka" er nå halvvegs gjengrodde, men godt synbare fremdeles.

Som prest var Stabel streng, og han førte en streng kustus blant konfirmantene. En gang ble han ergerlig på en gutt, hivde han ut gjennom døra og ba han dra heim på flekken. "Få att smørkladden min fyst, då!" sa gutten, som ikke var skvetten. Han hadde hatt med seg ei gave til presten før på dagen.

Det var ikke greitt å være fattigfolks unger, og de måtte tidlig ut og tjene sitt brød. En gutt fra Østre Bagn hadde trilla så mye stein på prestegardsjordene at han fikk ødelagt hoftene på livstid, og han klarte til slutt bare så vidt å kreke omkring med to stokker. Stabel må ha kjent et slags ansvar for denne stakkarens ulykke. I allefall ga han gutten litt undervisning og fikk skaffet han arbeid som "skoleholder". Og det ble visst en bra "skoleholder" også, etter datidas målestokk.

Det ble nevnt at Stabel var politiker. I det bevegede året 1814 ble han valgt som førstemann av representantene for Kristians amt til riksforsamlingen på Eidsvoll, hvor han sluttet seg til sjølstendighetspartiet. Atter ei ny side ved Sør-Aurdalspresten!

Mens Stabel var i Sør-Aurdal, nærmere bestemt i 1818, skjenket kongen han Den kongelige Vasaorden, samt en gulldåse for hans "Embeds Nidkierhed og Conduite". Gjetordene om denne merkelige mannen var altså gått lengre enn som så!

Det går så mange historier om denne friskusen av en prest i bygdene her omkring, og ikke minst om hans overnaturlige evner. På garden Onstad i Aurdal bodde det på denne tida en kar som var så ram til å spille kort og lure pengene av folk. Han brukte å narre med seg rikfolk som kom etter vegen og spilte dem siden fra gard og grunn. En gang satt denne Onstadkaren og spilte med en svartmusket fremmedkar. Men nå tapte Onstad'n til ei forandring, og da han bøyde seg ned for å ta opp et kort, fikk han se en fot med hestehov som slynget seg rundt ene bordbeinet. Det var ikke hvilken som helst fremmedkar han spilte med denne gangen, nei! Det ble sendt bud etter Aurdalspresten, men han greide ikke få den vonde ut igjen. Og Onstad'n måtte bare spille og spille. Så sendte de bud etter Stabel. Stabel hadde ikke villet legge seg denne kvelden, for det skulle snart komme bud etter presten,

sa han. Han brukte å kjenne slikt på seg på forhånd. Snart etter stod en andpusten kar fra Aurdal på prestegardstunet. Bård Bårdelien, som forøvrig skal ha fortalt denne historien, skulle være skyssgutt. Men da de kom et stykke opp i Juvkamskleivene, ba Stabel om at Bård måtte stoppe hesten og sa: "Spring tilbake etter den vesle boka jeg har på kontoret. Du ser boka med det samme du kommer inn, men bli ikke redd om du ser det lyser av den!"

Jo, Bård sprang nedover mot Bagn igjen, og han hadde aldri sprunget så lett i hele sitt liv. Det var som ett eller annet bar han, og han var nedpå bare med tærne. På prestekontoret fant han boka med én gang, det lå en lysdunst omkring den. Tilbake gikk det enda lettere, sa Bård, og han visste ikke ordet av før han hadde nådd Stabel igjen.

I Aurdal satt Onstad'n og spilte så det riktig smalt i bordplata, og Onstad'n tapte stadig.

Da Stabel kom inn, la den vonde kortstokken fra seg og sa at han skjønnte hva han var ute etter, men ba om at han måtte få reise opp gjennom peispipa.

"Nei," sa Stabel. "Det får du ikke." Dermed laget han et lite hull i ei vindusrute og kommanderte styggen til å reise ut gjennom dette hullet. Men da den vonde reiste, skalv hele bygningen, og det klirret i alle vindusruter. "Ja, steller du deg til med kortspill mer," sa Stabel til Onstad'n, "så vil ikke jeg hjelpe deg oftere!"

Som før fortalt ryddet Stabel skog ovafor Biribakken. Da de skulle brenne opp kvist og kvas på rydningen, spredte varmen seg bort i skogen, og det så stygt ut. Stabel kom til, og da kom rette karen! Han gikk en stor ring rundt varmen, og varmen bråstanste. Det kom ikke en gnist utenom ringen!

I 1823 flyttet Stabel fra Bagn til Kristiansand, hvor han var blitt utnevnt til stiftsprost. Seinere ble han sokneprest på Østre Toten og prost. Han døde i 1836 og ligger gravlagt ved Hoff kirke på Toten.

I sytten år virket Hans Jacob Stabel her i Sør-Aurdal. Det viste seg å bli sytten framgangsrike år for søraurdølene med den evnerike og energiske soknepresten som foregangsmann og administrator, og i takknemlighet er det reist ei minnestøtte over han på kirkevangen ved Bagn kirke.

SLEKTA STABEL

har vi skrevet om før, nemlig i Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag 1-1984 s. 12. Stamfaren Hans Stapel var trolig født i Lübeck i Tyskland i året 1215. Ellers viser vi til slektsboka "Slekten Stabel - Stabell" av A. St. Castberg fra 1955. Et sammendrag av slekta Stabel finnes også i større allmenne norske oppslagsverk. Ellers er det skrevet om slekta Stabel blant annet i Norsk Slekthistorisk Tidsskrift XI s. 111 ff. Hans Jacob Stabel er også omtalt i boka "Østre Totens prester 1825-1900" av M. Kubberud. Stabel ble den første sokneprest i Østre Toten prestegjeld etter at Toten ble delt i 1825, etter at gamlepresten Hopstock var død.

Men Hans Jacob Stabel skulle egentlig hett Bruun og ikke Stabel, noe som vil gå fram av følgende oversikt:

1. Bastian Stabel var født ca. 1570, og var far til:
2. Claus Bastiansen Stabel (f. ca. 1600, død etter 1671, fogd på Nedre Romerike, og han var far til:
3. Nicolaus Stabel, som var far til:
4. Bredo Nicolaussen Stabel 1693-1740, klokker. Han ble gift 1731 med enka etter underoffiser Jacob Bruun i Ås i Follo, og stesønnen til Bredo Stabell var:
5. Johannes Bruun (1726-1796), sokneprest i Onsøy, og fikk lov å ta navnet etter stefaren. Denne Johannes Bruun Stabel ble så far til:
6. Hans Jacob Johannessen Stabel (1769-1836), Aurdalsprest og Eidsvollsmann.

Hans Jacob Johannessen Stabel f. i Onsøy 27/8-1769 og død i Østre Toten 7/1-1836 ble gift 5/2 1802 med Sophie Christine Schnitler Piro (f. i Norderhov 19/8-1782 og død i Christiania 6/4 1857). - Stabel og frue fikk sju barn:

1. Johan Andreas (1802-1878), poståpner på Toten.
2. Kristian Fredrik Ferdinand (1804-1866), undertollbetjent i Fredrikshald.
3. Anton Emil (1805-1838), stud. teol.
4. Peder Anton (1807-1871) gm Barbara Hansdtr. Borchgrevink.
5. Jan Anton (1810-1866) gift 1841 med Emilie Blauenfeldt f. 1814.
6. Sofie Elisabeth f. 1813 gm Nils Fredrik Aars
7. Karen Augusta f. 1815 død ugift i Norderhov 1887.

Hans Jacob Stabell

Hvem var Kari Eriksdatter Røysli?

Av Herman Nettum

Aschild eller Eskild Dulsrud var bruker på Dulsrud i begynnelsen av 1600-tallet. Sønnen Ole Eskildsen var f. ca. 1620, begr. 8.3.1698 og var g.m. Siri Syversdatter Fossen. Eldste sønn Eskild Olsen f.ca. 1658, begr. 3.5.1724 ble bruker av Ødeli. Han var g.m. Marte Engebretsdatter fra Kjøset f. ca. 1660, begr. 6.10.1736. Sønnen deres Ole Eskildsen f. ca. 1687, begr. 17.1.1743 ble 14.1.1719 g.m. Kari Eriksdatter Røysli. De hadde 10 barn og stor etterslekt, men hvem var nå egentlig Kari Eriksdatter Røysli?

Den første kimen til svar finner vi i arveskiftet etter Søren Eriksen Røysli som ble avholdt på Røysli 22.5.1717. Han var først g.m. Anne Jonsdatter fra Boksrud og deretter med Marte Olsdatter. Det var ingen barn fra noen av disse ekteskapene og Søren ble derfor arvet av sine halvsøsken på farssiden. Disse var: 1. Erik Kjøset, 2. Marte Ødeli og 3. Borild Engebretsdatter. Disse var barna til Engebret Gulbrandsen Kjøset og Anne Haraldsdatter som først var g.m. Søren's far, en hittil uidentifisert Erik. Leser vi så videre i skiftet, ser vi at kreditor nr. 4 var fosterdatteren Kari Eriksdatter "som haver været hos den Sl: Mand siden hun var 7 Aar gl. og er nu 17 Aar". Ellers ble det utgitt tjenestelønn til Ole Eskildsen, piken Anne Ellingsdatter og til Nils Nilsen. Blant debitorerne finner vi Mari Lille Hoel, Ole Eriksen Røysli, Ole Eskildsen Røysli, Paul Mikkelsen Ovren og kaptein Kaas. Det ligger mye slektskap i disse navnene, men det får heller ligge og i stedet får vi konsentrere oss om Kari Eriksdatter. Ut fra opplysningene i skiftet finner vi henne døpt 20.11.1699 og farens navn er Erik Nilsen. Fadderne var Hans Bjerke, Anders Bjerke, Marte Røysli, Marte Bjerke og Marte Østensdatter Hoel.

Vel 13 år senere, den 20.6.1730, var det igjen skifte på Røysli etter Søren Eriksens enke, Marte Olsdatter Røysli, og denne gangen var det hennes søsken som arvet: 1. Eldste bror Anders Olsen Sveen, død, etterlot 6 navngitte barn. 2. Andre bror Torkild Majer. 3. Eldste søster Ragnhild Olsdatter, død, etterlater seg 9 barn. 4. Andre søster Mari Olsdatter Askim, død, etterlater seg 8 barn. 5. Tredje søster Anne Olsdatter (Nikkerud) tilstede, og 6. Fjerde søster Mari Olsdatter Lille Hoel, død, etterlater seg 2 barn og hun var representert ved dattermannen Ole Eskildsen Røysli. Debitorene var i 1730 Torkild Majer, Ole Ovren, Hans Lille Hoel, Ole Nikkerud, Ole Klavestad, Jon Andersen Hanestadstuen, Anne Olsdatter Nikkerud, Paul Amundrustad, kaptein Kaas, Ole Pedersen Skullerudengen, Johannes Austbye, Ole Raddum, Ole Eskildsen Røysli, Paul Mikkelsen Ovren, Engebret Kolbjørnsrud og Nils Byveien. Mange slektninger blant disse navnene også.

Til slutt i skiftet står det at arvingene fortalte at den avdøde kvinne var arveberettiget til et søsterlodd på 1 lpd. gods i Lille Hoel, men ettersom de denne gang ikke gir gode nok opplysninger om dette, fikk de beholde "sin ræt der udjnden som de bæst ved og kand". Dette kan bety at faren, Ole Torkildsen Majer, hadde eiet 8 lpd. i Lille Hoel, og det var ikke så rart i og med at hans far, Torkild Fjørkenstad, i sin tid som bygdas største bondegodseier eide bl.a. hele Lille Hoel.

Her får vi vite at Ole Eskildsen var g.m. en datter av Mari Olsdatter Lille Hoel (at hun het Kari visste vi jo fra før), at Mari var yngste datter i søskenflokket på Majer, men vi får samtidig vite at Mari hadde et barn til. Fra kirkeboken finner vi Erik Lille Hoels datter Marte dp. 5.9.1697, og vi tar med fadderne her også: Østen Hoel, Jens Askim, Marte Røysli, Anne Skeiten og Helvig Nilsdatter Fladerud. Kirkeboken for Toten begynner som kjent i 1695, men vi finner ikke flere barn døpt, heller ikke Erik Nilsen og Mari Olsdatter som gifte. Derimot finner vi Erik Lille Hoel begravet i 1706 (dato uteglemt). Mari Olsdatter ble begravet 6.6.1729 ved Kolbu kirke, 70 år. Likeså finner vi Marte Eriksdatter Lille Hoel gift den 30.4.1730 med Hans Larsen Kvikstadstuen som ble bruker av Lille Hoel etter svigermorens død. De hadde barna Peder, Otter, Marte og Kari. En datter til Peder Hansen Lille Hoel. Marte Pedersdatter, ble g.m. Ole Østensen Hoel. Marte Olsdatter Lille Hoel ble begr. 29.11.1786, 89 år.

Vi har nå identifisert begge barna til Erik Nilsen og Mari Olsdatter Lille Hoel. Den eldste datteren Marte vokste opp hos moren på Lille Hoel og den yngste datteren Kari vokste opp hos onkel og tante på Røysli da faren døde i 1706. Den Hans Lille Hoel som var blant debitorerne i skiftet i 1730 var altså Mari Olsdatters svigersønn. Han hadde da sannsynligvis overtatt hennes gjeld.

Kan vi så klare å identifisere Erik Nilsen Lille Hoel også? Hvis vi holder oss til Toten, var det kun to personer ved navn Erik Nilsen i 1666. I tillegg var det en Erik Nilsen Hanestad "som holder til paa Smebye" da han i 1704 blir g.m. Ingeborg Erlendsdatter, men han kan vi trygt holde utenfor. I 1666 var det en Erik Nilsen Solberg som var 5 år gammel, men siden han var bosatt i Christiania i 1680, får vi la ham bli der. Da står vi igjen med Erik Nilsen Boksrud f. ca. 1661 og alle solemerker taler for at det må være ham. Jon Boksrud var bruker på Boksrud i Totenvika i første halvdel av 1600-tallet. Det var skifte etter ham i 1657. Han hadde 2 barn: 1. Nils, 2. Anne Jonsdatter Boksrud som var gift 3 ganger, først med en Erik, så med Einar Jørgensen og endelig med Søren Eriksen Røysli som det var skifte etter i 1717. Nils Jonsen Boksrud var f. ca. 1615 og begr. 28.1.1695, 88 år. Kona hans var sannsynligvis den Siri som ble begr. 8.4.1699, 88 år, men da må alderen vært en del år for høy. Hun kan ikke være født stort tidligere enn 1620 hvis hun skulle være mor til de to sønnene til Nils. Nils og Siri døde i allfall begge på Boksrud og deres sønner var 1. Jon Nilsen f. ca. 1660 og 2. Erik Nilsen f. ca. 1661 hvis vi skal holde oss til aldersoppgaven i 1666-manntallet. Nye slekter overtok på Boksrud fra 1670 og Jon og Erik Nilsen forsvinner derfra, men i og med at Erik Nilsen hadde en tante som var brukerkone på Røysli, er det høyst sannsynlig at det var denne Erik Nilsen som ved giftermål til sist ble bruker på Lille Hoel.

Vi avslutter her med en oversikt over søskenflokken på Majer slik den er satt opp i skiftet på Røysli i 1730. Jeg har forandret litt på rekkefølgen siden det på den tid var slik at sønner alltid ble satt opp foran døtrene p.g.a. arverekkefølgen. Når det gjelder den eldre Mari Olsdatter har jeg tatt med en del tilleggssopplysninger om hennes ektemenn og barn som kanskje kan ha almen interesse. På skiftet i 1730 var hennes to sønner Ole Klavestad og Paul Amundrustad tilstede sammen med dattersønnen Ole Olsen Kjøset på vegne av sin mor, Mari Haagensdatter.

1. Anders Olsen Sveen f. ca. 1638, har trolig flyttet fra bygda. Det sies i skiftet at han var død og etterlatt seg 6 barn hvorav tilstede: Eldste sønn Ole Andersen, andre sønn Jon Andersen, eldste datter Mari Andersdatter Heeeen-haugen, andre datter Mari Olsdtr. Hagerhaugen (skal vel stå Andersdatter), tredje datter Berte Andersdatter Huuse g.m. Jens Madsen og Lisbet Andersdatter g.m. Jørgen Ringen her fra Toten.
2. Ragnhild Olsdatter f. ca. 1640 d. 1719 g.m. Erland Olsen Auren fra øvre Buruld f. ca. 1636 d. 1721, etterlot seg 9 barn hvorav tilstede Anders Oustad, Ole Paulsen Ovren (svigersønn) og Marte Erlandsdatter g.m. Nils Byveien.
3. Mari Olsdatter (den eldre) f. ca. 1645, begr. 22.12.1707, g. 1.m. Haagen Guttormsen Askim f. ca. 1641 d. 1679, g. 2.m. Jens Olsen Askim fra Onsum i Fåberg f. ca. 1653, begr. 17.5.1710. Barn fra 1. ekteskap: 1. Ole f. ca. 1669, begr. 28.7.1741, g.l. 16.7.1699 m. Mari Christensdatter Klavestad, g. 2. 19.12.1717 m. Berte Larsdatter Buskebakke f. ca. 1696, begr. 15.10.1738. 2. Maren f. ca. 1670, begr. 1.9.1741, g. 9.11.1699 m. Ole Svendsen Kjølset f. ca. 1658, begr. 30.3.1726. 3. Paul f. ca. 1672, begr. 26.11.1760, g. 31.8.1704 m. Lisbet Christensdtr. Amundrustad f. ca. 1667, begr. 19.9.1751. 4. Peder f. ca. 1673, begr. 1.5.1752, g. 19.10.1706 m. Gunhild Jacobsdatter Kise f. ca. 1679, begr. 5.12.1741, 5. Berte f. ca. 1675, g. 12.11.1699 m. Mads Ellingsen Balke f. ca. 1650, begr. 24.4.1731. 6. Jens f. ca. 1678, g. 13.4.1707 m. Anne Christine Christophersdtr. Nøkleby. Barn fra 2. ekteskap. 7. Marte f. ca. 1681 g.m. Paul Hermanrud. 8. Haagen f. ca. 1684. 9. Anne f. ca. 1686.
4. Marte Olsdatter f. ca. 1650, begr. 21.5.1730, g.m. enke-mann Søren Eriksen Røysli f. ca. 1642 d. 1717, ingen barn.
5. Anne Olsdatter f. ca. 1652, g.m. Hans Nikkerud, tilstede på skiftet sammen med svigersønnen Olé Nilsen Nikkerud.
6. Torkild Olsen f. ca. 1656 d. 1732, g.m. Marte Olsdatter Gaarder f. ca. 1661 d. 1755. Etterslekt. Han var representert på skiftet ved svigersønnen Anders Olsen Skullerud.
7. Mari Olsdatter (den yngre) f. ca. 1660, begr. 6.6.1729, g.m. Erik Nilsen Lille Hoel f. ca. 1662 d. 1706. 2 døtre og etterslekt.

Kammerud i Jevnaker - gard og slekt I

Av Kjell H Myhre

Overskriften kan til en viss grad synes misvisende; Kammerud er opprinnelig en gammel Grans-gard, men ble ved revisjon av kommunegrensene i 1962 den nordligst beliggende gard i Jevnaker. Kammerud ligger på vestsiden av Randsfjorden, i et nesten sammenhengende grunnfjellområde, der det dyrkbare området er begrenset til en smal terrasse med leirblandet morenejord, parallell med fjorden. Lange skogkledde åser preger derimot denne del av bygda, og skogbruket har tradisjonelt utgjort hovednæringsgrunnlaget. Så også for Kammeruds del, med i underkant av 2000 da. produktivt areal. Kanskje er det også den lettvinde tilgangen på hustømmer som gjenspeiles i den omfattende bebyggelsen garden tidligere hadde; i en besiktigelse fra 1850-årene omtales hele 8 bygninger.

Gårdsbebyggelsen på "vestsida" har ikke så lange tradisjoner som den øvrige bosettinga på Hadelandsbygdene, og det mindre fruktbare jordsmonnet er vel også forklaringen på at så godt som hele Randsfjordens vestside på Hadeland ble lagt øde under svartedauen. Dette på ett unntak nær; garden Toverud i Brandbu skal visstnok ha vært kontinuerlig bebodd.

Nøyaktig når disse gardene etter hvert ble gjenryddet er naturligvis meget usikkert, men for Kammeruds del synes den første gang å være omtalt i et fogderegnskap fra 1640, siden i en kvegskatteliste fra 1657. Trolig har den vært nyryddet enda noe tidligere. Fra dette tidspunkt skal jeg forsøke å følge slekta på Kammerud ledd for ledd, stadig med utgangspunkt i den gren som er blitt sittende på garden. Det følgende blir derfor nærmest som en brukerhistorie å betrakte, så langt tilbake denne er kjent. Om gardshistorien forøvrig skal i denne forbindelse redegjøres kun for de grove trekk.

Gardsnavnet Kammerud skal iflg. kildene være avledet av forstavelsen "kam" som betegnelse på et høydedrag (jfr. vårt "åskam"), i fri oversettelse altså "rydningen under åsen". Og med den markante Skavdalshøgda og det ruvende Onsberget (456 m) som naboer i vest og sør, sannsynliggjøres vel denne tolkningen.

Til garden har hørt 7 husmannsplasser; Kammerudstuen, Kammerudbækken, Badstugjerdingen, Kammerudbakken, Kammerudbråten, Vik og Kammerudtangen. De to sistnevnte utskilt som selvstendige bruk, de øvrige nedlagt. Den eldst kjente av plassene er Kammerudstuen, omtalt i en husmannskontrakt fra 1751, men trolig enda eldre; en husmann til Kammerud er omtalt alt i 1728. Garden er imidlertid uten husmannsplasser iflg. matrikkelen av 1723.

Garden har hatt eget kvernbruk, først omtalt 1747, trolig anlagt etter 1720. Dette har også gitt navn til "Kvennbekken," med utløp straks nord for garden. Garden har siden 1700-tallet hatt seterrett i Abborhaugsetra i Vasliens Hjemrast, Gran vestås.

Endelig skal nevnes at det ca. 1883 ble anlagt et teglverk på eiendommen. Dette bekreftet forholdsvis raskt sin posisjon som en betydelig industribedrift, og kom i et direkte konkurranseforhold til de tidligere etablerte teglverkene på nabo-eiendommene Halvorsbøle, (ca. 1860) Onsaker, (1827) og Grymyr (1857). Kammerudverket antas i perioder å ha syssel-satt mer enn 20 personer. Produksjonen omfattet tak- og mursten, dreinsrør, tramsten og bakerovnsfliser "samt alle sorter potterivarer," som det heter i en samtidig beskrivelse. Råmaterialet i produksjonen, gråleire, var det rikelig tilgang på i gardens innmark. Transporten fra leirtakene på gardens nordside til fabrikkområdet nede ved fjordskanten foregikk i vogner trukket langs en ca. 100 meter lang skinnegang. Verket var etter forholdene moderne utrustet, med ringovn fra 1886, og allerede fra starten med lokomobil (dampmaskin) til drift av de fire leirmøllene. Bebyggelsen på verkstomta var omfattende, og bestod med stort og smått av 16 bygninger, hvorav tre arbeiderboliger.

Kammerudverket ble imidlertid aldri noen økonomisk suksess. Etter flere år med vanskeligheter, ble verkets skjebne beseglet ved tvangsauksjon i 1910, der betydelige krav i boet ble stående uten dekning. Auksjonen ble avholdt på verkstomta 19. mai, og tilslaget fikk eieren av Onsaker Teglverk, Lars T. Onsaker, som besørget driften nedlagt etter kort tid.

Forøvrig vil en del personskildringer knyttet nærmere til de enkelte slektsledd bli forsøkt kommentert etter hvert.

I. Gudmund Pedersen

Gudmund Pedersen Kammerud, f. ca. 1614, er eldste kjente ledd i denne slektsrekka. En av hans brødre kan muligens ha vært Peder Pedersen som visstnok brukte Gunstad i Jevnaker, men dette er usikkert. Det er vanskelig å oppnå noen helhetlig oversikt over 1600-tallets eiendomsforhold på garden. Gudmund Pedersen er første gang nevnt som bruker 1657, senere som bruker sammen med sønnen Toesten. I jordebok 1678 omtales imidlertid Gudmund som besitter m. byksel. Skylden er satt til 1 fj. tunge, forøvrig uendret ved matrikuleringen 1723.

1. Toesten, f. jan. 1631, bgr. 5. april 1713, gift 1. gang ca. 1665 m. Marthe(?) Throndsdr. Klæstad d. før 1700, datter av Thron Helgesen Klæstad. Toesten gift 2. gang før 1700 m. Marthe Torgersdr. Grymyr, f. ca. 1632, bgr. 7. sept. 1725, datter av Torger Ollsen Grymyr. Toesten Gudmundsen fikk alle sine barn i 1. ekteskap. Han overtok Kammerud ved skjøte dat. 16. nov. 1699.
2. Marthe, d. 1703, gift ca. 1673 m Effuen Andersen Mjør, f. ca. 1646, d. ca. 1705, sønn av Anders Effuensen Mjør.

II. Toesten Gudmundsen/Marthe Throndsdr.

1. Goro, f. 16. des. 1666, bgr. 25. mai 1730, gift ca. 1691 m. Torger Andersen Stensrud, f. 1. juli 1664, bgr. 1. des. 1721, sønn av Anders Andersen Stensrud. Torger Andersen kjøpte Grymyr, V. Gran, ved skjøte dat. 13. okt. 1700. Garden hadde tidligere flere partshavere, blant dem Torger Andersens svigerfar, Toesten Gudmundsen. Han hadde selv tidligere kjøpt en andel, dessuten var en del tilfalt hans hustru ved arv.
2. Gudmund, f. ca. 1670, bgr. 5. mars 1736, gift 8. feb. 1714 m. Ingeborg Dagsdr. Skjervum, søndre, f. ca. 1689, bgr. 25. jan. 1773, datter av Dag Povelsen Skjervum, f. Morstad og Gubiør Hansdr. Gudmund hadde ved en dom av 1711 tilvunnet seg en del i Klæstad, som vel var hans mors

odelsgods. Ingeborg Dagsdtr. gift 2. gang 1. april 1737 m. kornett Jens Evensen Riis på Blekkerud, V. Gran, f. ca. 1. mai 1671, bgr. 17. mai. 1742, født på Rise, Ø. Toten, sønn av Even Olsen Bay og Berte Gundersdtr. f. Rise. - Jens Evensen, som startet sin offiserskarriere som korporal, senere forfremmet til sersjant og endelig kornett, var gift 1. gang høsten 1699 m. Karen Olsdtr., enken etter Amund Amundsen Blekkerud. De bodde en tid på Gamme, før de 1703 flyttet til Blekkerud. Jens Evensen og Karen Olsdtr. hadde 7 barn, blant dem en sønn Ole og døtrene Sigri og Anne f. før 1707, Marthe, dpt. 9. des. 1708, Else, dpt. 6. sept. 1711 og Margareta, dpt. 3. apr. 1714.

3. Anne f. ca. 1670, bgr. 21. sept. 1755, gift ca. 1701 m. Gulbrand Tostensen Hilden, f. ca. 1670, bgr. 9. juli 1750, sønn av Tosten Hansen Hilden.
4. Marthe, f. ca. 1672, bgr. 21. nov. 1731, gift 22. jan. 1717 m. Ole Torgersen Lunde, v. Gran, f. ca. 1684, bgr. 11. okt. 1734, sønn av Torger Pedersen Lunde.
5. Kari, f. ca. 1673, bgr. 4. juni 1747, gift ca. 1698 m. Ingebrigt Jensen Strande, V. Toten, f. ca. 1674, bgr. 17. apr. 1730. Ingebrigt skal visstnok ha vært født på Hadeland.
6. Marie, f. ca. 1675, bgr. 18. juni 1730, gift ca. 1706 m. Hans Andersen Toverud i hans 2. ekteskap, f. ca. 1670, bgr. 3. mai 1733. Hans Andersen gift 1. gang ca. 1696 m. Eli Andersdtr.
7. Anders, f. ca. 1679, bgr. 2. aug. 1735, gift 1. gang 3. nov. 1723 m. Marthe Thomesdtr. Gjøvik, V. Gran, f. ca. 1693, bgr. 28. juni 1733, datter av Thomes Torgersøn og Sigri Siffuersdtr. Gjøvik. Gift 2. gang 18. feb. 1734 m. Malene Jørgensdtr. Hov, Brandbu, f. ca. 1667, trolig død på Drøvdal 22. feb. 1747. - Anders fikk 10. mars 1723 utstedt auksjonsskjøte på garden Onsaker, som etter hans død av enken igjen ble solgt på auksjon, 19. feb. 1736.

III. Gudmund Tostensen/Ingeborg Dagsdtr.

1. Marthe, dpt. 13. jan. 1715, bgr. 16. okt. 1742, gift 28. nov. 1734 m. Ole Sørensen Velsand, f. ca. 1684, bgr. 13. apr. 1746, sønn av Søren Olsen og Birthe Hoffoursdtr. Velsand. Ole Sørensen overtok Velsand ved kjøpe dat. 6. feb. 1715, tidligere borgergods. Han later til å ha brukt begge gardene

Kammerud og Velsand. Aldersforskjellem mellom Marthe og Ole synes påfallende stor, og må vel tas med forbehold. Ole hadde imidlertid fra før to barn født utenfor ekteskap; Ole, dpt. 22. nov. 1822 m. Maren Andersdtr. Elnes, og Søren, dpt. 1. nov. 1732 m. Anne Olsdtr. Velsand. Ole gift 2. gang 8. juli 1745 m. Marthe Amundsdr. Hauger, f. ca. 1714, datter av Amund Jensen og Aase Larsdatter Hauger. Marthe Amundsdr. gift 2. gang 25. jan. 1748 m. Hans Olsen Hovland, Lunner, f. før 1718, d. 1759, sønn av Ole Hansen og Sidsel Jacobsdtr. Hovland. De hadde barna Ole, dpt. 22. des. 1748, d. 20. okt. 1749, og Olia dpt. 30. okt. 1750.

Hans Olsens tid på Kammerud ble dramatisk, 29. nov. 1749 var han innstevnet til tings på Granavollen, for iflg. lensmannens innberetning å ha drept sin sønn, Ole Hansen. Hans kone Marthe Amundsdr. og tjenestepiken Mari Jørgensdr. vitnet mot ham, og forklarte at de hadde funnet det avdøde barnet med blodige klær, påført fem knivstikk. Hans Olsen nektet skyld. Drapet hadde skjedd mens faren var alene med barnet, som hadde begynt å gråte mens faren holdt på å spikke et knivskaft. Hans Olsen vedgikk at dette hadde gjort ham harm, og at han hadde slått barnet over ryggen, men kniven hadde han lagt igjen i peisen. Dom i saken falt. 3. des: "Det er ganske kjendelig at Hans Kammerud og ingen annen har ombragt og myrdet hans barn. Han bør for dette grusomme mord knipes med gloende tener underveis til retterstedet, dernest bør hans hånd levende avhugges og dernest hans hoved. Legemet legges på steile og hodet og hånden settes på en stake. Hans boeslodd er til kongen henfallen." Saken ble flere ganger gjenopptatt på de lokale ting, og atskillige vitner ble ført, på begge sider.

Hans Olsen anket dommen, og den kom til behandling ved Kristiania lagting 17. juni 1750. Der ble dommen stadfestet. Bl.a. opplyses her at det avdøde barnets grav er åpnet, og retten ble forelagt attest og beskrivelse over obduksjon og anatomering av barnet, dat. 18. nov. 1749; d.v.s. nær tre uker etter begravelsen. I besigtigelses-mennes rapport heter det bl.a. "... huller på klæderne

overeenskommer med legemets stæder, ... og at den kniv som Hans Kammerud sadt og spikkede med ved skorstenen da tjenestepigen gik ud, passer sig med hullerne i klæderne."

Saken ble deretter appellert til 3. og høyeste instans; Overhofretten på Akershus, hvor den ble behandlet 9. des. 1750. I en avskrift av rettens kjennelse heter det: "Lagmandens dom frafaldes af mangel paa beviser, og Hans Kammerud frikjendes." De originale saksdokumentene med domspremissene er dessverre bortkommet, men å bli frikjent for drap der indisiene i utgangspunktet var så entydige må ha vært temmelig enestående. Prokurator H. Mallings som førte saken for Hans Kammerud har åpenbart gått ham til hende på beste måte. Marthe Amundsdr. og den gjenlevende datteren Olia ble boende på Velsand til etter 1761, men videre opplysninger er ikke å finne.

2. Gubiør, dpt. 25. mars 1718, bgr. 4. juni 1801, gift 21. nov. 1742 m. Ole Pedersen Dal, V. Gran, f. ca. 1710, bgr. 8. mars 1770, sønn av Peder Larsen og Gubiør Nielsdr. Dal. Ole Pedersen brukte Dal inntil han en gang mellom mars 1745 og aug. 1748 bosatte seg på Velsand. Ettersom såvel Marthe Amundsdr. som Hans Olsen var inngifte til Kammerud, anla enken Ingeborg Dagsdr. allerede i aug. 1747 sak mot Marthe, for å tvinge henne til å fraflytte garden. Hun påberopte seg eiendomsretten, i kraft av skifte etter hennes avdøde mann. Saken ble gjenopptatt 1748, og både Marthe og hennes daværende mann var innstevnet. Dom falt 15. apr. 1749, der Marthe Amundsdr. og Hans Olsen ble pålagt å fraflytte og ryddigjøre garden til "førstkommende lovens faredag". Under normale omstendigheter altså innen 14. okt. s.å. men Marthe og Hans ser allikevel ut til å ha blitt boende på Kammerud inntil Hans' død, flere år senere. Da Marthe Gudmundsdatters barn fortsatt var umyndige, ble søsteren Gubiør og Ole Pedersen nye brukere på Kammerud, fra 1750. Senere, ved skjøte dat. 29. juli 1760, kjøpte Ole Pedersen garden Nordby i Jevnaker. Hans datter-datter, Anne Pedersdr. Nordby (1801-1889) ble 1823 gift m. Lars Jacob Jacobsen Nøkleby (1799-1862). Han ble stamfar for storgardsætten Hvinden i V. Gran, og var Grans ordfører fra 1838.
3. Anne dpt. 10. mars 1720 bgr. 13. mars 1742.
4. Tosten dpt. I. mars 1722 bgr. 2. mai 1723.

5. Et dødfødt barn bgr. 3. sept. 1724.
6. Rangdi dpt. 11. nov. 1725, bgr. 26. mars 1743.
7. Tosten, dpt. 12. des. 1728, d. før apr. 1736.

(Artikkelen fortsetter i neste nr.)

Garden Kammerud i Jevnaker

Odelsjordebok for Toten 1624

Avskrift ved Otto Adolf Fosmo

Ammund Hannestad, Hanns Oudell:

Udj Ballessoll paa Ness paa Hemarhen j schipp (tunge). Maior paa Thottenn j schippund, Røsse ibidem j pund, Østre Børnerud j huud. Er iij pund j hud. Alt med bøxsell.

Botiil Nitem, Hans Oudelssgoudtz:

Udj samme gaard ij schippund ij schinnd (uten b.), J lille Nettum j fjrd, J Alffuetan j fjrd. Ehr ij skippund ij skind. Begge med byksel.

Jørgen Øyerrud, Hans goudz:

Udj samme gaard iij Lisspund (u.b.)

Torkilld frognestad er Eigendes Udj Tossaaes j fjrd. med bygssell.

Gullbrand Mayor och hans sødskinnde, deres Oudell:

Udj samme gaard j pund, J Sullestad j pund ij lisspund. Alt med bygssell.

Olluff Gaarder er Eigendes:

Udj samme gaard j pund, J Mellum gaarder j pund, Tordzrud ij schinnd, Rudstaden j Huud, J Opsall øde j fjrd. (u.b.), J Grann j fjrd u.b., J Olssby j thd. Rud u.b., J. Reenssby ij schind u.b. Er ij pund viij lispd. j hud iij skind. Alt med byggsell.

Søffrenn Skieffuestad eigendes:

Udj samme gaard j pund u.b., J westre Løeckenn j fjrd. u.b.

Halffuor Skieffuestad, Hanss Oudell: Udj Opssall øde j fjrd. med bygssell.

Jens Nycklebye føllger for oudell: j samme gaard ij skippund.

Marrenn Bierkee, med sampt Hindis børn: Eigendes udj samme gaard j pund Och ij setting korn.

Hanns Moildstad, Hans Oudell och Jordegudtz:

Udj samme gaard ij pund, Rud øde ij fjrd. Møckenes xiv Lisspund, Holle øde iij schinnd, Børnerud øde j fjrd., J Billdenn paa Haland xv Lisspund, Loffssuall? ibidem j pund, Udj Nedre Skieagger i Lannd ij hud. Er tilsammens ij hud iij schinnd, iij pund ij lisspund. Alt dette med bøgsel.

Christenn Nerrøsse, Hanns guodz:
Udj Lunde Giorde iiij Lisspund med bygsell, Udj Malterud øde j fjrd, m. bøgssell.

Toestenn Narumb Eigendes udj samme gaard j Td Kornn.

Oluff Walle udj setter øde j lisspund.

Elling Stabou, Oudell och Jordegoudz:

J Nettum j schippund, J Kolbiørnerud øde j pund med bygsell, Hellgestad iiij solid u.b., Skiøll j pund u.b., Heigssenn j pund med bygsell, Opsall øde j huud med bygsell. Er iij pund j Huud.

Arffue Alffuestad, hanns guodz:

Udj fidstad xv Lisspund med bøgssell.

Find Lundenn er Eigendes: Udj Heigssenn j pund m.b., J Sollberrig j pund m.b.

Erich Giestrum, Hans Oudellssgoudz: Udj samme gaard xv lisspund.

Olluff Seuessend, Hans Oudelssgoudz:

Udj samme gaard xv lisspund med Bygsell.

Krage Stiperud føllger:

Udj samme gaard iij fjrd., J Gubkenn iij schinnd, Udj Quagssrud iij schind. M. bygsell.

Troellss Hellgesetters Arffuinge J samme gaard j schippund.

Anders Kaberstad, Hans Oudellss goudz:

Udj ølssrud j huud m.b., J Bellgerud iij skinnd, J Tarallssrud j fjrd.

Anders Euang, Hannss Oudell: J Reensbye j fjrd. m.b.

Erlannd Huall, Hanns goudz: Udj Hollne paa Børre j hud.

Rewlld Fodstadz Børnn och Arffuinge, deriss goudz: Udj Sullestad viij Lisspund. udj fieldstad øde iiij schinnd.

Peder Buroll, Hanns goudz:

Udj frøssAger J Lannd j hud.

Lauridz Rudstad, Hans Oudelss goudz

Udj gulknem paa Hamarckenn j pund m bøgssell, J Humb j pund (u.b.).

Torre Rudstad, Hans Oudelssgoudz:

Udj samme gaard iij skippund med bøgssell, J Grannd j pund m.b., Udj Alffuestad j pund. Er iij Schippund.

Kiellld Sollberrig, Hanns Oudelssgoudz:

Udj samme gaard xv Lisspund, Udj Boesshuus øde j hud. Begge med Bøgssell.

Guttorm Brelij med hannss sødskinnde:
 Udj samme gaard j pund, J Biørnnestad iij setting Rug, Udj
 Andersgaard j schinnd, J Fieeldstad iij skinnd.
 Halffuor Alm, Hans Oudellsgoudz:
 Udj Samme gaard ij skippund m. Bøgsell, I Steennsslj j huud,
 Udj Andestad ij skinnd, Udj Kiøllsetter j fjrd.
 Olluff Biørnnestad, Hannss Ouudell:
 Udj samme gaard j pund, J øffre Biørnnestad ij schinnd.
 Niels Rungstad: Udj Linn paa Eiger xvij Lisspund, Udj
 Skallerstad sammestedz vj Lisspund, Udj Sørumb j pund.
 Guldbrannd Stuberud, Hanns Jordegoudz:
 Udj ssamme gaard ix schinnd med bøgsell.
 Nielss Findstad, Hans goudz:
 Udj gueckum iij schinnd m. bøxsell, Udj Quagssrud ij skinnd
 m.b.
 Gullbrand LijEigenn diss: Udj samme gaard j pund med
 bøgsell.
 Siffuer foss, Hanns goudz:
 Udj samme gaard j Huud, J Glemméstad iij schinnd, J
 Malterud j huud. (Alt) m. b.
 Erich AammundRudstad, Hanns Oudell:
 Udj ssamme ødegaard iij schinnd.
 Gunder Huusse, Hanns Oudellsgoudz:
 Udj Heigssen j fjrd. m. bøgsell.
 Asbiørnn Mollestad, Hans goudz: Udj samme gaard xv
 Lisspund.
 Rasmus granns Børn: derris goudz udj samme gaard j fjrd.
 Eigner Grann, Hanns goudz:
 Udj ssamme gaard xj sett korn, Udj Taralldzrud ij Lisspund, J
 setter øde j fierring.
 Jonn Skarttenn er Eigendis Udj samme gaard iij schinnd
 med bøgsell.
 Sidzell Kiøllsetter, Hindis goudz:
 Udj samme gaard j pund ij fjrd. med bøgsell.
 Olle Kiølssetter: Udj samme gaard med hanns tuende
 Brødre iij fjrd. m. bøgsell.
 Joen Huemb: udj Rud øde j fjrd. m. Bøgsell.
 Elling Huemb: Udj Holen øde j fjrd med bøgsell.
 Ehrlannd fieldstad: Udj Narumb j fjrd. med bøgsell.
 Otte Hørsrud, Hanns Goudz:
 Udj samme gaard j fjrd, med bøgsell.
 Johanns Oppegaard: Udj samme gaard xiiij Lisspund med
 bøgsell.

Joenn firkingstad, Hanns goudz:
Udj samme gaard ij pund, Øffre øden(?) j pund. m.b. Udj
Oussbye j pund j sold, Udj Halffuordzrud j pund. Er iiij pund iij
Lisspd.

Thorbiørn Rud tillkommer udj samme gaard j huud.

Gullick Aijenn (Eckrenn?) Hanns Oudellsgoudz:
Udj Jndall j pund med bøgssell.

Siffuer Sugstadtz Jordegoudz och hanns Oudell:
Udj samme gaard ij schippund och iij pund smør, Udj Lunde j
fjrd. Alt med bøgssell.

Olluff Sullestad, Hanns goudz: Udj samme gaard j pund
med bøgssell.

Jenns grousetter, Hanns goudz: udj samme gaard j huud
med bøgssell.

Huaf Hammerstad:
Eigenndes udj Allmb xv Lisspund.

Søffrenn Tarallrud, Hanns goudz:
Udj samme gaard j pund.

Amund Huemb, Hanns goudz och Oddell:
Udj Nedre Røsse xij Lisspund med bøgssell, Udj poffuellsetter
ij skind, Udj Middell Houg xij Lisspund med bøgssell. Er j pund
iiij lisspund ij skind.

Hanns bierche, Hanns goudz: Udj Nedre Røsse viij
Lisspund.

Karenn Grann, Hindiss Oudell:
Udj samme gaard iiij sold, iiij settiner, Och ij Lisspund korn.

Olluff Ranneby, Hanns Oudelssgoudz:
Udj Lille Hoell j huud m bøgssell, J Bye i Vardall iij schinnd.

Thorgrim Quigstad, Hannss goudz: Udj Soellberrig j fjrd.
Anders Narumb er Eigendess: Udj ssamme gaard xv
Lisspund med bøgssell.

Lauridz Skrambstad, Hanns goudz: Udj Humb j pund med
bøgssell.

Gjør Wanng er Eigenndes Udj Gullkonnerud Øde j fjrd.
Christen Almb:

Udj samme gaard j fjrd. med bøgssell.

Østenn Nerøsse, Hans Oudell:
Udj Mellum Aschimb paa Hadeland ij fjrd. med bøgssell.

Wij Effterschreffne Amund Huemb, Hallfuor Stabou, Christenn Forlund, Torstenn Narumb, Christen Nerrøsse, och Guldbrannd Klauffstad, Lagrettesmennd paa Todtten samt Nielss Sommer tingschriffuer Kiennendes och hermed Witterlig gjør Att Anno 1624 denn 15 Nouember Paa Hoffsuangs Tingstue paa forne Touttenn, Kong: Maytz: fouged, erlig och wellacht Peder Jennssønn, Hans Alffuestad Lennsmand Och Menige Almue, offuerwerrendis. Huor da Alle OuddelssBønnder, som på forne Touttenn boendis ehr, Haffuer deriss Jordegoudz Ahngiffuet, Huerchen Oudell, Pannt, Kiøb, eller noged Anded goudz Undertagenndiss. Dett oss witterligt ehr, Menn dersom Anderledis befindis, Er det oss Aldeliss ubeuist, Och man siellft derforre lide och Jndstaa, om de noeget fordølfft haffue. Diss till Wittnisbyrd, Haffue wj worriss Zignetter her Neden forre Tröecht Actum Ut Supra.

Underskrift Niels Sommer. 4(?) segl er tilstede.

Fordølltt: skjult.

Actum ut Supra: Dateringsinnledning som betyr at skriftfestingen skjedde samtidig med den refererte rettshandling.

iiij: 2 1/2.

Fjrd.: Fjerding.

Hindiss: hennes.

Forne: førnevnte.

Maytz: Majestet.

Heigssenn: Heksum

Peder Knudsens jordebok 1627

I odelsmanntall 1624/26 for Toten

Ved Otto Adolf Fosmo

Peder Knudsen var fogd på Toten ca. 1580 - ca. 1602 og bodde på Hallingstad. Fra ca. 1608 var han stiftsskriver over Oslo og Hamar bispedømme. Han skal ha eid 82 gardar. Peder Knudsen var sønn av Knut Pedersen og Anna Hansdtr. f. Wincke og gift med Gunhild Mogensdtr. (som døde på Toten 1624). De fikk sønnen Mogens (1584-1678) som døde som sokneprest i Onsøy og var gift med Marie von Lübeck.

TOTEN

Snibestad ij pund
Holtte j pd j fjrg.
Seffessind j pd j fjrg.
Tarallerud j pd j fjrd.
Berrig j pd j fjrd.
Biørnestad j pd j fjrd.
Hattebølle j pd j fjrd.
Holgge iij fjrd.

Skoffuerud iij fjrd.

Sodstad j pund

Eckrenn iij fjrd.

Kalffskinnd j pund

Skollerud iij fjrd.

Allm j pund

Nickerud Øde j pd vj B. March smør

Alm j fjrd.

Holmestad iij fjrd

Koffserud iij fjrd.

HuckeAass j pund

Lunde j pund

Villerud j fjrd.

Heigsenn iij fjrg.

Furresetter j pund j b:pd. smør

Hudbred j pund

Bergenn j pund

Hellgerud j hud j fjrd.

Hoggen iij fjrd.

Glugerwoll j huud

Hoell iij pd. j fjrd.

Røsse iij fjrd. (uten bygsel)

Malterud j fjrg.

Staffensrud j hud

Lerud vj lisspd.

Knatterud iij fjrd.

Setter j fjrg.

Toersrud ij schind

E?igervolldenn ij hud iij schinndt

Alt unntatt Røsse: med bygsel!

VARDAL

Atterstad iij huder j pd.
Eig ij huder
Myre j huud iij schinnd
Snarttum iij huude iij schinnd.
Skiønnsberrig j hud
Onssrud j hud
Droffset j hud, u. b. det øvrige m.b.
Uddal ij hude.

BIRI

Klomsteen j huud m. b.
Skullhuuss j huud u.b.

GUDBRANDSDALLEN

Dall ij huud
Grønlj j hud iij schinnd
Skuestad j hud.
Mellum iij huud
Myttingen iij huud
Prestestanngh v schinnd
Alt med bygsel.

WALLDERS

Bøe iij huude
Fudness iij huude
Bøe j huud
Bøfellien ij huud
Alt m.b.

LANND

Gramsgaard j pund
Rud j huud j schinnd
Øxne j pund
Struxness j fjrd.
Nerbye j hud
Wollene øde iij schinnd
Wennier ix schinnd
Wennier ix schinnd, u.b. det øvrige m.b.

HADELANND

Tomtt ij pund
Ness j pund iij lispd.
Ness j pund
Øde Eeckrenn j fjrd
Nederste Egge j pund
Ødee Bennerud ix fjrd
Poffuellsetter j fjrd.
Huallebye vj lispund
Lærren ij fjrd.
Hage j pund
Rud j pund
Molldenne j fjrd.
Stadini j pund j fjrd.
Øde Birchee j fjrd.
Alt m.b.

RINGERIIGE

Settrang ij pund j fjrd.
Sørumb j pund j fjrd.
Hellelanndt j pund
Alt m.b.
Helleland j pund u. b.
Fielldstad ij pund u.b.
Øde Egge j fjrd. m.b.

Wager j pund j lispund m.b.
Rachestad j fjrd. u.b.
Weenn j pund u.b.
Alm j pund u.b.
Heggerud j huud iij schinnd, m.b.
Oustbye j fjrd. m.b.
Simlrinngh vj lispund m. b.
Øde Aelljnn j fjrd. m.b.

HEMARCHENN

Huarreberigh i j pund m.b.
Jnnsett j pund m.b.
Rudstad j huud u.b.
Ballessoell j pund m.b.
Gubberud j f jrd. m.b.
Stora j pund j f jrd. u.b.

ØSTERDALLE

Norby j huud u.b.

SOLLØER

Friissenng j huud m.b.

-konto

Bedre oversikt over din personlige økonomi.

Du får en bedre oversikt med en K-konto for daglig bruk og en K-konto for faste utgifter. Og med en fast kreditt på kontoen, kan du ta utgiftstoppene uten problemer.

 KREDITKASSEN
- en enklere og bedre bank

1147 6211

Et brev til: «Velfornemme kone Kari Kolbergsrud i Wardals Præstegield» 1809

Av Pål Prestesæter

Når man leter etter slekta si, vil en gjerne vite litt mer om sine aner enn det som står i kirkebøkene. Private brev forteller ofte mye, men det er jo heller sjelden at slikt blir tatt vare på, og som regel finnes de i tilfelle i privat eie. Likevel kan man "dumpe over godbiter," slik jeg gjorde på Toten Museum for en tid tilbake. Brevet, som riktignok er en avskrift, fant jeg i arkivet på Toten Museum, der det var samlet en del papirer som angikk Vardal. Brevet er datert Lund i Hølland 19. may 1808, og ble skrevet av min tipp-tipp-tippoldefar Christopher Hansen Nygaard, som på den tida deltok i krigen mellom Norge og Sverige. Da brevet kanskje også kan være av interesse for lesere av tidsskriftet, vil jeg gjengi det her, og komme med noen kommentarer til slutt.

Til Velfornemme kone Kari Kolbergsrud i Wardal Præstegield
Med bud.

Hierte Elskende kiære Søster

Her ved fremsendes den skyldigste Taksigelse for alt got og for alle glæder og fornøyer ieg haver nyt ved dig i dette liv og du har ikke allene været Søster men du har nesten været som moder imod mig ifra min barndom af for medelst min moder havde huusholdningen at drages med Dog heller feyltes det ikke paa hendes side og da du kom til at faa hushold da

fant ieg mig fornøyet med at vere i dit huus saa meget som mulig Tilsist have ieg den fornøyelse at faa Tilladelse af din agtværdige mand tillige med dig at komme i Eders hus til logsi og var der i 9 aar og vor beslutning var den tid saaledes at ieg med min kiære kone skule blevet der vores leve tid og naar ieg Tængte paa det fornøvelige Selskab som kunde blevet for os allesammen at veret der tilhobe da sprang blodet i mit liv af glæde men aarsagen der til at det ikke blev noget af var adle syge og Ondskabs fulde menesker som alle tider vil ind bilde din mand at ieg der nok skulle fore mine kiole men gud skal være vidne Til alt sammen hvor stor forlis han havde af min der værende. Dog han var ikke saa god at faa Til at Tro at han skulde være fornærmet dog tilsist Overvant de han og han maatte Tro det da vi vare smaa af Omstændigheder i den tid

Dog ieg Takker han og dig mangfoldig for alt got ieg haver nyt i deres Ærede hus og for al fornøyelse vi haver nyt Tilsammen Dog den dag ieg flyte fra eder gaar aldrig af mit minde saalænge ieg lever Enskiønt det var til vores fordel Thi naar ieg haver min gode kone saa haver ieg vel en ting om han haver begiærlichkeit til saa er det ikke saa got at udryde Thi en god ven er godt at leve med men flere gjør livet Sødere-. Ieg maa fortælle eder noget Om krigen vi haver set fienden mange Gange og veret opstilt og med finger paa hanen til færdig for at angribe han men Enu har han undfløyet men vi haver hørt alarm og skrig og ieg haver gaat iblant døde mennesker og hæste og set blodet i hulene i Veyen og vi have macieret nat og dag i sne og Vand over Elver og field og mad og drike har ikke været Til kiøbs Til dels haver fienden ruineret og Til dels de store armier af os som under tiden har været Samlet vel en 9000 mand men nu Gud vere lovet haver vi Over Vundet kulden og det Slemme føre og nu faar vi mere hiemlig noget af vore Proviant til føde ieg Tenker nest Guds hielp med glede at tale med Eder inden Jul og hvis ikke ieg skal faa Tale med eder i dette liv saa tænker ieg at tales med i bedre liv hvor vi alle bør strebe efter. Ver venskabelig hilset fra din broder og din mand fra sin Svoger. Hils Marte Kold fra hendes mand at han er ved hilsen og Sundhed. Lund i Høiland dt. 19 may 1808. -

C. Nygaard"

Dette brevet ga meg mange nye opplysninger. Gjennom hele teksten kommer det fram hvor godt forhold det har vært mellom Christopher Nygård og søsteren Kari. Videre sier han at han har bodd hos søsteren og svogeren i ni år. Jeg visste at han bodde hos dem på Skårstad i 1801, men at han hadde bodd sammen med dem i hele ni år var nye opplysninger. At de hadde hatt planer om å holde felles husholdning, også etter at Christopher hadde giftet seg, hadde jeg ingen opplysning om tidligere. I tillegg til dette fikk jeg vite at han deltok i krigen mellom Norge og Sverige, og jeg fikk vite litt om forholdene han levde under. Så litt om slekta til Christopher Hansen Nygård. Han var født i Vardal i 1771 på garden Nygård, og døde på Morterud på Toten i 1847. I 1801 giftet han seg med Marte Svendsdatter Kold, født på Nordre Markeng i Redalen 1772, død på Morterud, Toten 1852. De hadde ett barn, sønnen Hans Christophersen født på Syversstuen under Bjugstad i Vardal 1808, død på Prestesæter, V. Toten 1842, gift 1831 med Anne Mathea Olsdatter Prestesæter (1813-1894). - Christopher Hansen kjøpte Morterud på Toten, og flyttet dit omkring 1820. Så ei anetavle:

1. Christopher Hansen Nygård, Morterud (1771-1847)

Foreldre:

2. Hans Olsen Nygård (1732-1794)

3. Johanne Pedersdtr. Skonhovd (1730-1823)

Besteforeldre:

4. Ole Hansen Nygård (1697-

5. Kari Torgersdatter Kopperud (1702-1782)

6. Peder Johannessen Skonhovd (-1743)

7. Kari Nilsdatter Møllereng (Ødegården) (1694-1767)

Oldeforeldre:

8. Hans Pedersen Kallerud (1669-1738), overtok Nygård 1705

9. Kari Olsdatter (1671-1742)

10. Torger Pedersen Kopperud, Vardal, død 1738

11. Marte (Mabel?) Haraldsdatter Flikkeshaug, fra Toten

12. Johannes Egediussen Skonhovd fra Råum i Land (1657-)

13. Olaug Pedersdatter Skonhovd

14. Nils Pedersen Møllereng (Ødegården)

15. Sidsel Christensdatter.

Primstavens vinterside

Av Torger Kraggerud

Fortsettelse fra forrige nr.

24- 24/12 - Lur - Julaften. Julebrennevin var det i hver eneste stue, om det var aldri så lite mat. Det var skikk at man var drukken denne dagen. Tidlig juleaften ble det servert varmt øl og småmat som lefse, vafler, kromkake og fattigmann. Senere var det "klining" stekt på takke med rømme og smør i og til middag "mølje" og til kvelds stek. Dagen er til minne om Adam, det første menneske.

25- 25/12 - Drikkehorn/syvarmet lysestake/skip med 3 kors/stjerne/sol/hjul/slede - Juledag/Kristi fødsel/Romersk vintersolhverv. Julenatten skulle en ta varsel for fiske, avling, kjærlighet, liv og død. "Om det Jule-Nat blæser hardt, da skulde mange Fyrste dø med fart." "Juledag klår, gir eit godt år". De 12 juledagene varslet været for de kommende 12 måneder. Dagen vist Kristi fød.

26- 27/12 - Ørn (fiskeørn) - Jonsmessa/tredje juledag. Minne om den hellige Johannes, apostel og evangelist.

27- 28/12 - Sverd/1/2-kors/drikkehorn - Barnedagen. Minne om de uskyldige barn, kong Herodes lot drepe. Matteus 2, 26-18.

28- 31/12 - Timeglass/hjul - Nyttårsaften/Sylvester - All slags trollskap var ute nå. For å holde trollpakket borte, skjøt de skudd på skudd over hustakene. Senere ble det skikk å skyte inn nyåret. Minnedag om den hellige Sylvester, pave fra 314-335, som ledet kirken i forfølgelsestiden til den nye fredsperioden.

29 - 01/01 - Kirke/timeglass/hjul/bygning - Åttendedagen/Nyttårsdag. Er den første fisken du får etter nyttår en torsk, får du bra fiske; men er det annen fisk, gi da opp fisket det året. "Nyttårsdag klår, gir godt år". I folketroen

het det: "Er det noen rød sky på himmelen den dagen får man krig det året". Dagen er til minne om at Jesus åtte dager gammel ble omskåret i tempelet. 1942 ble De forente nasjoner dannet.

30 - 06/01 - Tre menn/tre kroner/tre kors - Trettendedag jul/Hellig 3 konger. "Når dagen tar til å lenges, begynner kulda å strenges". "Trettendedags tøy(r) so godt som 13 lass høy". Minnedag for de tre vise menn: Balthasar, Kasper og Melkior, 3 konger som kom fra Østerland.

31 - 07/01 - Trebolle/klokke/lite kors/svøpe - Eldbjørgdagen/Hertug Knut/Englefardagen - Eldbjørgminne drakk man på forskjellig vis. Det var gjemt en stor bolle med juleøl til dette bruk. Noen ofret også til ilden med litt øl eller en skvett te. Etter folketroen hadde slektens døde gjestet huset i julen og måtte denne dag vende tilbake til sitt hinsidige rike. Minnedag for hertug Knut som ble drept i 1131 denne dag. Eldsdagr = ildberging. Julen er slutt.

32 - 11/01 - Hest/øks/pil/kors/krone/flagg - Brette-messe/Brockkismesse/Briativa. En mann som var ute og kjørte med hest, møtte naboen som sa: "Vet du ikke at det er Brettemesse idag? og du vil bli ulykkelig om du kjører videre". Svaret var: "Brette meg hit, brette meg dit, så vil jeg brette meg hjem et lass høy". Hvoretter han dro videre; men hesten brøt benet underveis. Minnedag for den norsk-fødte Briativa fra Trøndelag som ble henrettet med øks på Island/Norge.

33 - 12/01 - Snø -Midtvinterdagen/Hókunótt/"Torre-blót"/"Julu". I hedensk tid offer til fruktbarhetsguden Frøy. Minnedag for benediktinermunken Reinhold i Köln. Kirkebyggarb. drap ham og i Rhinen me'n.

34 - 13/01 - Omvendt drikkehorn/en klokke - Tjuendedag jul/gamle ny-årsdag/"julevippen". Nå skulle det ikke drikkes mere. "I dag er det Knut, og da kjøres jula ut". Det var skikk å lage en "Knutsgubbe" av halm. Knutsgubben kunne være levende nok: Mannfolka kledde seg ut som julebukker på kvelden, dro fra gard til gard, slo med kjepper i uteveggene: "Nå er det Knut, Julia ut". Minnedag for den danske helgen Knut Lavand.

35 - 14/01 - Tykkgrenet tre/bispestav - Byrgrarrokka. Denne dag hentet man skavbjørk. Både never og bark blandet man sammen med dyreforet. I nødsår også til gardens folk. Minnedag for Felix av Tola, martyr i det 3. århundre under Julian og Decius. Han kunne gå på vannet.

36- 17/01 - Svin/tiggerbjelle/eremittstav/bok - Minnedag for St. Antonius. Han var født i Øvre Egypt 251, og levde som eremitt til 356! Djevelen fristet Antonius i svinets skikkelse. For Antoniusild (Helvetesild) bad man: "La den onde ild slukkes og gi de syke lemmer lise". 1521 lov om pliktarbeid på egen kost for bønder når lensherren eller storbonden hadde behov for arbeidskraft i inntil 12 dager. 1683 lov av Christian V om navnedåp for barn senest 8 dager etter fødselen - ellers var man hjemfallen til bot på 20 lodd sølv. Ektefødte døptes før kl. 12 og uekte etter.

37- 19/01 - Trebent stol - St. Henrik. Dagen var 1. tingdag etter Magnus Lagabøters lov. 2. var 12/5 og 3. tingdag var 14/9. Det var 2 øre i sølv i bot for å ha med brennevin til tings. Minnedag om perseren Marius og hustruen Marta som led martyrdøden for besøk til kristne. Minnedag for Henrik fra Uppsala, som fulgte pave Adrian IV til både Norge og Sverige. Død 1156.

38 - 20/01 - Due/bispe/ue/2 kors/pil/øks - Brødre-messe/Fabian og Sebastian. I 236 dalte en due ned til Fabian, dermed ble han valgt til pave. Sebastian var livvakt i Diokletians og som offiser i hans garde tålte ikke at han ble kristen, og ble gjennomført av sine soldaters piler i 300, og døde halshugget. Fabian pave i Rom, ble halshugget i 250.

39- 22/01 - En jernrist - St. Vinsents dag. Under Diokletians forfølgelser i 304 ble han lagt på en jernrist over bålet og pint til døde. På denne tid fødes bjørneungene i hiet.

40- 24/01 - Dødningseskalle - Timoteusdagen/Babylas - Kong Frost er nå på sitt kaldeste. Minnedag for Timotheus, apostelen Paulus's disippel som led martyrdøden som biskop i Efesus før 100. Minnedag også for Babylas, biskop av Antiokia som led martyrdøden år 250.

41- 25/01 - Pål med bågen/bue/sverd/fisk - Påls-messe/Pauli omvendelse. En jødisk fariseer, Saulus var på reise til Damaskus for å fange kristne. Han ble blind da Jesus talte til ham fra himmelen: "Saul, hvorfor forfølger du meg?"; men han fikk synet tilbake da han fulgte Jesus, og endret sitt navn til Paulus. Nå ventet man uvær: "Pauliemann grå, da ska ein inga gråarter så". Før i tiden var man så sikker på uvær, at om noen ble på sjøen, sa de: "De tok ut på Pålsmessedag".

42 - 02/02 - Sjuarmet lysestake/kandelaber/kronet hode/lilje/tre - Kyndelsmesse/Maria renselse (iflg. Lukas 2.2). Det er kaldt fremdeles. Det het: "Kyndelsmisse Knude, de er

her endnu ude." Så djup snøen er på hustaka Kindersmesse, så langt skal graset bli til St. Hans. Halve foret skulle være att i låven nå. Nå ble også kirkelysene innviet. Minnedag for Jesu besøk i templet i Jerusalem, da han var 12 år.

43- 03/02 - Skip for seil/blåsende horn/bispestav - Blåsmesse/Blasius - Blåste det denne dagen, ble det mye vind og storm det året. Minnedag for Blasius, som fikk en ulv til å gi fra seg enkens gris.

44- 05/02 - Lite korsmerke - Ågotsmesse/Musedagen - "En kone kaldet Aagot, som Musene aad Nese og Ørene af, hvilke havde vedblivet at æde videre om sig, dersom ikke den Hellige Matrone havde indfaldet med Bøn om Befrielse, og Løfte at helligholde Dagen". Minnedag for St. Agathe, jomfru fra Catina på Cicilia, som led martyrdøden 251-253 under Gallus. Vulkanen Etna fikk utbrudd mens man pinte og drepte henne. Etterfølgende jordskjelv drepte bødlene hennes; men den glødende lavastrømmen stanset da man holdt hennes hårband mot fjellet.

45- 06/02 - Kors/kvist - Dortemess/Dorothea - Bjørnen og pinnsvinet er værværslere, i dag stikker de nesene ut for å inispisere. Går pinnsvinet tilbake til hiet igjen, blir det 6 uker eller mer med dårlig vær. Syns bjørnen dagen er kald og klar, blir den ute. Men mildvær, går den inn i hiet igjen. Minnedag for den hellige Dorothea som led martyrdøden under Diokletian år 304.

46- 08/02 - Årer - Fiskedøgra. Før i tiden var det skam om en frisk og arbeidsfør mann ble hjemme i fisketiden. Alle skulle ut, ellers fikk de "mindremannsmerket" på seg. I båten hadde de mat for 8-10 uker med seg. Det var bare årene å stole på, skulle man komme seg ut på bankene og fiskeværet. Man trengte å ha med seg et ekstra par årer.

47 - 09/02 - Tang/båtkrabbe/dregg/notnål/tau - Apollonia/Krabbedøgret. Nå kom fisketiden, som begynte på bankene og varte til Persok (22/2) og fortsatte videre til Gregorsmesse (12/3). Ute på bankene (fiskegrunnene) ble båtkrabbene brukt. Apollonia ble tannlegenes skytshelgen. Minnedag for henne. Hun døde i Alexandria år 249. En del av hennes pinsler besto i at hun fikk alle tennene trukket ut. En gammel norsk bønn til Apollonia lød: "Fri meg fra tannverk og all nød".

48- 10/02 - Gartnerkniv - St. Scolastica - Hun grunnla et nonnekloster ved Monte Cassino. Gud tok hennes sjel opp til seg i form av en due år 547. Minnedag for Scolastica, hellige Benedikts søster. Fruktrær må ikke beskjæres før denne dag.

Rundt nye frukttrær tråkkes snøen for smågnagerne.

49 - 16/02 - Lite kors - Julian/Torablót - Etter tradisjonen fråtser man i raket, gravet og surnet mat med flatakake og mjød, surnet hvalkjøtt, sauekjøtt og surnet værpung, spesialrøket lammekjøtt, tørket kolie og tørrfisk som ennå er festmat i julen på Island. Juliana grunnla søstersamfunnet av serviternes 3. orden. Hennes minnedag. Hun døde år 305 i Lilleasia eller Italia.

50 - 22/02 - Nøkkel på gloende stein/pavestav/St. Peter kaster stein/St. Peters nøkler/stein/hønseegg -Persok/Per Varmestein/St. Peders dag - Dagen er til minne om at Peter ble overhode for den kristne kirke og dens første biskop. Denne dagen kastet St. Peter en gloende stein på jorden - isen, så den ble varmere, og isen tok til å løsne. Disse tordensteinene som kommer er hans varmesteiner.

51 - 24/02 - Tre kors med øks/to kors - Mattismesse - Er dagen varm, så blir det kaldere om en tid; men er den kald, så blir været varmere. "Mattis bryter is - er det ingen is - så gjør han is". Minnedag for St. Mattias, som ble apostel etter Judas Iskariot.

52 - 24/02 - Laupårsmesse/Skudd-dagen - merke: gren med knopper. Navnet refererer seg til at i skuddår "skjød" man inn den ekstra dagen mellom 23. og 24. februar. Kalt skuddårsdag, da den teller 2 ganger. Kvinne kunne fri hele Gjø (12/2-13/3); men på skuddårsdagen kunne ikke mannen si nei. Om mannen tross alt sa nei på skuddårsdagen, måtte han gi jenta ei ku - om økonomien var god.

53 - 01/03 - Hode med hår og skjegg - Skjeggdagen - Minnedag for den hellige Albinus. Han hadde den nådegave å kunne helbrede blinde. Han vekket også et dødt barn tilbake til livet. Døde år 549. Fra 1/3 til 21/8 er de fleste norske fugler fredet.

54 - 02/03 - Fisk/Berggylte/Uer - St. Simplicus - Kommer uværet brått, varer det kort; men øker vinden i ro og mak, varer den også neste dag. Minnedag for Simplicus, Faustinus, Beatrix. Martyrer (305-311).

Serien fortsetter i neste nr.

Rettinger til artikkel om Primstavens merkedager i nr. 1 1990 s. 45 ff:

Til merkedag nr. 2: "1815: Napoleon sendt til St. Helena".

Merkedag nr. 4: "den hellige Ursula og de 11.000 jomfruer som dro til Roma år 230."

Til merkedag nr. 8: "Frostatingsloven fra år 1100."

Til merkedag nr. 9 som er feilsatt, men skal lyde: "9 -2/11 - Flere menneskefigurer - alle sjelers dag. I Voss ventet man flom nå. Dagen er til minne om alle sjelene som døde i troen og fremdeles er i skjærsilden, som de etterlevende derfor bør be for."

Til merkedag nr. 12: Uteglemt: "1664 14/11 innførte kong Fredrik III, enevelde i Danmark/Norge."

Til merkedag 13: "Høygaffel med høy - Halmneipa/Halmviskedagen".

Til merkedag 16: "men hun av slo. Hun ble så dømt til døden på hjulet, men da det gikk i stykker, ble hun halshugget. Englene" osv.

Til merkedag 21 a: Denne er uteglemt og skal lyde: "21 - 09/12 - Vaskebøtte/kanne/kors/halvkors/gran/kvinne/hode -Annadag. Nå skulle lutefisken legges i bløt for å bli ferdig til jul. Julebrygget skal påbegynnes, og fra nå av var det "Bryggjardøgri" fram til Tomas ølbrygger (21/12). Nå bør man vaske klær, da blir de hvite som sne. Minnedag for Anna, Jomfru Marias mor. Dette er andre Anna-dagen; den første var 26/7."

Til merkedag 22: "drept år 69 med lanse".

Med vennlig hilsen Torger Kraggerud

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål 47 nr. 4 (hefte 4/84) om Anne Arnesdtr. på Rustaden i Land. Dette er mitt eget spørsmål, men jeg tar med svaret her hvis andre har interesse av det. I bygdeboka for Aurdal under garden Fønhus står det at Arne Olsen Fønhus har en datter Anne som ble gift 1713 med Erik Mikkelen fra Land. Anetavle for Anne blir da:

1. Anne Arnesdatter Rustaden f. ca. 1677 (helst noe seinere ettersom hun fikk sitt siste barn i 1726, oppgitt å være født 1685 i bygdeboka) død på Rustaden 17.3.1766, 89 år, gift 31.12.1713 med Erik Mikkelsen Rustaden f. ca. 1685 (13 år i 1698) d. Rustaden 19.3.1759, 82 år.
2. Arne Olsen Fønhus søndre f. ca. 1648 bgr. Fønhus 30.3.1736.
3. Gunhild Andersdtr. Tronhus f. ca. 1650 bgr. Fønhus 5.2.1699.
4. Ole Arnesen Fønhus søndre f. ca. 1584/1600.
5. ukjent
6. Anders Arnesen Tronhus f. ca. 1614.
7. Dorte Erlandsdtr. f. ca. 1628 bgr. Tronhus 10.4.1698
12. Arne Bjørnsen Dølven, fra Hallingdal, nevnt 1612, død før 1655.
13. Siri Mortensdtr.

Resten er ukjent. Dorte Erlandsdtr. (nr. 7) hadde 6 søsken som er nevnt i et skifte på søndre Granum i Aurdal 14.6.1689 etter hennes søster Marta Erlandsdtr., som døde barnløs.

Terje Tandsæter

Spørsmål nr. 87 (hefte 2/86) om Marte Olsdr. Tandsæter f. ca. 1757. Jeg vet ikke om jeg har funnet den riktige, men har en mulig "kandidat":

2.12.1772 ble det holdt skifte etter Ole Jonassen Tandsæter, og han etterlot seg i 2. ekteskap med Marte Larsdr. 2 barn: Lars 21 år og Marte 16 år. På skiftet etter mora Marte Larsdr. 19.2.1768 var Lars 17 år og Marte 11 år, dvs. at Marte var født 1756/57. Ole og Marte hadde en datter Marte til dåpen 2.2.1757, men hun ble begravet allerede 27.2. samme år. Så har de vel fått en ny datter som ble kalt Marte, men denne dåpen er ikke innført i kirkeboka. Marte Olsdr. Tandsæter ble konfirmert 1772, men alderen er ikke oppgitt. Så over til forfedrene:

1. Marte Olsdr. Tandsæter f. ca. 1757 d. Møllerhagestuen 13.5.1821, gift 5.10.1781 med Jørgen Nilsen Dyste, dpt. Lundhagestuen 6.10.1751 d. Møllerhagestuen 7.2.1814.
2. Ole Jonassen Tandsæter, dp. Jonsrud 14.10.1708 bgr. Tandsæter 11.11.1772.
3. Marte Larsdr. Klavesbøle, dp. Dulrud 31.7.1718 bgr. Tandsæter 31.1.1768. De ble gift 6.1.1708.
4. Jonas Olsen Jonsrudodden (Torgunrud ved vielsen) f. ca. 1677 bgr. Tandsæter 17.9.1752.
5. Anne Jakobsdr. Jonsrud f. ca. 1675 bgr. Tandsæter 29.5.1761.
6. Lars Johannesen Dulrud f. ca. 1674 bgr. Dulrud 13.9.1740.
7. Marte Svendstr. Kjelset f. ca. 1676 bgr. Dulrud 4.9.1742. Jonas og Anne ble gift 6.1.1708. Lars og Marte ble gift omkring 1715, men vielsen er ikke innført i kirkeboka for Toten.
8. Ukjent
9. Ukjent
10. Jakob Olsen Sønsteby f. ca. 1624.
11. Magnhild Monsdr. Røise f. ca. 1643 bgr. Jonsrud 28.9.1723.

12. Johannes Eriksen Valle f. ca. 1636 bgr. Valle 16.1.1702
13. Gjertrud Larsdtr. d. Valle, skifte 28.11.1682
14. Svend Haraldsen Kjølset f. ca. 1626
15. Marte Olsdtr. Kjølset

16-21: ukjente

22. Mons Lauritsen Røise f. ca. 1595 d. Røise skifte 2.11.1667
23. Kari Lauritsdtr.
24. Erik Johannesen Valle f. ca. 1605 d. Valle, skifte 14.3.1676
25. Guri Halvorsdtr. d. Valle, skifte 21.3.1681

26-27: ukjente

28. Harald søndre Sullestad, nevnt 1640-60
29. ukjent
30. Ole Torgrimsen Kjølset f. ca. 1606
31. Gjøren d. Kjølset, skifte 25.10.1658.

60. Torgrim Engelsen Kjølset d. Kjølset, skifte 7.11. 1623.

61. Sidsel Olsdtr. levde 1623.

Broren til Marte, Lars Olsen, ble gift 7.11.1784 med Marit Eilertsdtr. Tandsæter, dpt. Frerustad 9.9.1753 d. Kvikstadsveen 2.12.1831. De hadde 3 barn.

I tillegg til Lars og Marte hadde Ole Jonassen og Marte Larsdtr. 5 barn som døde som små, eller i hvertfall før skiftet etter mora 1768. Ole Jonassen var gift 1. gang 12.4.1731 med Tora Gulbrandsdtr. Tandsæter (1702-1744), datter av Gulbrand Nilsen Tandsæter (1666-1740) i hans 1. ekteskap med Kari Andersdtr. Lundberg/Skimten i Hurdal (1671-1730). I 1. ekteskap hadde Ole Jonassen 5 barn.

Terje Tandsæter.

Fra Sigurd Bonde til Ole Ve

Av Michaela M. Lelek, Øgardsvn. 9, 2000 Lillestrøm

I nr. 4/1989 s. 311 av Vestoppland slektshistorielags tidsskrift står det en anetavle som begynner med Ragnhild Andersdatter Sørums. Det står også henvisning til et spørsmål som sto i nr. 2/1989. Noen av disse navna forekommer også i vår slektstavle. Den nevnte anerekke er ikke fullstendig, så kan det være av interesse å få flere data, så kommer de her. Jeg er klar over at det pågår diskusjon for tida om troverdigheten av andre forskeres opplysninger. Og jeg må innrømme at mye, faktisk det meste har jeg funnet i diverse skrifter og bøker og altså ikke bekreftet selv. Så dere får ta det for det det er:

54. Ole Toreson Ve 1640-1713

55. Ragnhild Tolleivsdtr. Frøysåk 1640-1719

108. Tore Olson Ve 1610-1696

109. Kari Nilsdtr. Gulsvik 1630-1684

110. Tolleiv Arneson Frøysåk 1605-1677

111. Jøran (Johannesdtr. Hove).

T. Østro fører en del argumenter for at hun måtte ha vært fra Hove.

216. Ola Kolbjørnsen Ve 1573-1637

217. Guri Knutsdtr. Voll 1580-

218. Nils Sigurdson Gulsvik +1637

219. Randi Tordsdtr. Frøvoll +1671, var fra Eggedal.

220. Arne Rasmusson Frøysåk ca. 1563-før 1634

221. NN

222. Johannes Jørgenson Bjella, var fra Ål

223. NN

432. Kolbjørn Kristoffersen Gren f. ca. 1540.

Her er jeg usikker, fordi jeg hadde trodd Ole Ve var

bror til Kristoffer Kolbjørnson Gren (ca. 1570-ca. 1659) som han makeskiftet noe odelsgoods med og som kona hans solgte Buøytangen til senere. Dessuten sitter det en Kolbjørn Olson på Gren i 1667 og Ola hadde sønn ved det navn f. 1622. Men Tidsskriftet oppgir en Kolbjørn Olson Ve som far. Gren ligger i Krødsherad.

434. Knut (Gren)

436. Sigurd Bjørnson Kårmo/Gulsvik

437. NM

438. Tord Nilsson Frøvoll

Det sies at han var fra Skavlen i Veggli (Numedal) uten at det har lyktes meg å bekrefte det.

439. Ingebjørg Steinarsdtr. Kravik 1530/40-etter 1573.

Hun var fra Nore.

440. Rasmus (Helgeson) Frøysåk

444. Jørgen Jonson Bjella.

872. Bjørn Helgeson Medalgården-Gulsvik + før 1569

878. Steinar Halvorson Kravik f. 1500/10

879. Ragnhild Tordsdtr.

880. (Helje Frøysåk)

888. Jon Tor(e)son Bjella

1744. Helge Guttormson Gulsvik + før 1563

1745. Ingrid Monsdtr. (Rud i Soknedal)

1756. Halvor steinarson Kravik + ca. 1546

Kravik er en gammel gård ved Kravikfjorden i Numedal. Slekt har vært betydningsfull, men det finnes dessverre få/ingen skriftlige kilder fra eldre tider i Numedal. Gården har visst det eldste våningshuset i Norge som fremdeles er i bruk.

1757. Turid Evensdtr. Busnes, fra Hjartdal i Telemark.

3488. Guttorm Bonde f. ca. 1450

Han var den siste av sin ætt som bruker tilnavnet Bonde som var muligens ment som lavadeltittel.

3514. Eivind Kittilson Busnes ca. 1450-etter 1521.

Busnes ligger i dag i Gran kommune i Telemark. Han

var en stor jordeier, fordi i skiftet etter ham som ble avsluttet først i 1599 (!) nevnes parter i 18 gårder.

3515. (Inge Aslesdtr. Frøvoll)

Det er ting som tyder på at kona var fra Frøvoll i Eggedal. Hennes far var antagelig Asle Helgeson Frøvoll.

6976. Sigurd Bonde.

Skiftet etter ham foregikk i 1482 og vi kjenner til forlik mellom enka, Unna Vebjørnsdtr. og noen slektninger (kjenner ikke slektsforholdet). I et annet tidsskrift fant jeg følgende påstand grunnlagt på gamle brev:

Sigurd skulle være sønn av Bjørn Sigurdson på Gulsvik født i 1340-årene.

Bjørn skulle være sønn av Sigurd Hallvardson på Gulsvik født rundt 1300.

Sigurd skulle være sønn av Hallvard på Gulsvik født rundt 1260/70.

Er kildeangivelsene av interesse, kan jeg komme med dem siden.

Tillegg

Herman Nettum har gjort skriftstyret oppmerksom på tre trykkfeil i artikkelen "Undesløs i Østre Toten" i tidsskrift nr. 2, 1988. Fra sjuende linje på side 138 skal stå følgende (rettingene er understreket):

Anders Johansen døde på Haugom på Toten 1748 82 år gammel og ble gift 1700 med Marie Simensdtr. Hveem.

Svar til spørsmål nr. 165

Av Per Braastad

Nils Fredriksen Skøien f. 1825 overtok Skøien 1851, men solgte senere gården og reiste til Amerika. Hans foreldre var Fredrik Nilsen Skøien (1798-1830) og Mari Hansdtr. Hov f. 1799, som var gift 2. gang med Ole Henriksen Nøss.

Den som kjøpte Skøien var Martinus Johannessen Bakke fra Kirkerud i Snertingdal. Han var født 1835 og hadde først overtatt Bakke etter sin morbror, men solgte senere Bakke og kjøpte igjen Skøien. Han var gift med Agnete Olsdatter Napstad fra Vardal, datter av Ole Amundsen Kopperud som kjøpte øvre Napstad i 1834 og Berte Pedersdatter. Slekten til Martinus stammer fra Hov (Hoff) og Kirkerud i Snertingdal.

Johannes Olsen Hov kom til Kirkerud og døde der i 1792 gift 1. gang i 1764 med enken på Hov, Kari Haaversdatter f. i Ekkeren i Snertingdal 1723 og død på Kirkerud 1779, datter av Haaver Johannessen Ekkeren fra Gaarder i Land og Anne Andersdatter Skiaker. Kari hadde før vært gift med Ole Larsen Haug fra Torpa som kjøpte Hov i 1758. Johannes Olsen var gift 2. gang med Beret Olsdatter.

Johannes og Kari hadde to barn: Ole f. 1765 og Amund f. 1768. Ole Johannessen f. 1765 overtok Kirkerud i 1791, gift med Mari Nilsdatter f. 1768. De hadde åtte barn:

1. Johannes f. 1794 se nedenfor.
2. Kari gm Hovel Andersen Bakkeie
3. Berte gm skredder Peder Brenner
4. Berit gm Ole Larsen Lønnumseie
5. Arne
6. Nils
7. Hovel
8. Ole f. 1810.

Johannes Olsen Kirkerud f. 1794 overtok 1817, ble gift med Anne Olsdatter Bakke f. 1799, datter av Ole Hansen Bakke og Mari Jacobsdatter søndre Aalset. Johannes var en tid skoleholder og organist i Snertingdal. De hadde to sønner:

1. Ole Johannessen Kirkerud f. 1824 fikk kongeskjøte på Kirkerud i 1844 og ble sjøleiger, var også en tid organist,

Johannes Olsen Hov på Kirkherud f 1792 Kar. Haavisdtr. Ekkeren 1721-1779 (50. Ole Hansen Hov på Hov (1744) 1763)		{ Haavre Johannesen Ekkeren 1681- gm Gaafer, H. Land Anne Høvdtsdtr. sine Skjæter 1698- H. Land	
Ole Johannessen gm. Mari Kirkherud Nilsdtr. f 1765 f 1768	Ole Hansen gm. Mari Jacobsdtr. Bakke Hølset f 1756 f 1776	Amund Johannessen gm. Maria Kopperud, dragon Gulbrandsdatter f 1769, 1801 bruden f 1775 borte Bykærs, Vardal.	
Johannes Olsen Kirkherud gm. Anne Olsdtr. Bakke f 1794 skoleholder og organist i Seerkingdal f 1799	Ole Amundsen Kopperud gm. Berthe Pedersdatter Hjæfte øvre Næpstad i Vardal 1834		
Martinus Johannessen Bakke f 1835 i 87 Kjøpte Skjøien i Redalen	Agnethe Olsdatter Næpstad		

Bernt Sköien

- gm Ingeborg Henriksdtr. og hadde to døtre.
2. Martinus Johannessen Kirkerud f. 1835, kjøpte Bakke 1855 av sin morbror, men solgte senere og kjøpte igjen Skøien i Redalen. Med sin kone Agnete Olsdtr. Napstad hadde han åtte barn:
 1. Marie f. 1856
 2. Ole Jacob som overtok Skøien, gm Mina Tollefsdtr. Aalkytrud.
 3. Bernt Skøien (bestefar til innsenderen av spørsmålet)
 4. Karen
 5. Mathea
 6. Nils Skøien, til Australia, f. 1866
 7. Helene f. 1868
 8. August Skøien f. 1872, kjøpmann i Farsund.

Mer om Valle

Tillegg til artikkel i Vestoppland Slektshistorielags tidsskrift nr 1 1990 s. 34-37. På side 34 og i 6. linje nedenfra står det: "3. Lars" (en sønn som en da visste lite om). - Denne Lars Johannesen kom til Dulrud der han døde i 1740 66 år gammel, gravlagt 13. september. Han ble gift med enke etter forrige bruker av Dulrud, Marte Svendsdatter fra Kjølsseth f. ca. 1676 begravet 4. september 1742 66 1/2 år gammel.

I samme artikkel på side 35 er nevnt en Ole Nilsen Valle død 1738. Han var fra Vestre Balke og sønn av Nils Andersen Vestre Balke og hustru Marte Olsdtr. f. Tømmerhol. Ole Nilsen Balke ble gift 23. august 1702 med Dorte Pedersdtr. Valle (begr. 30/12 1730 85 år). Hun var enke etter tidligere bruker av Valle. Johannes Eriksen Valle (1637-1702). Ole Nilsen og hustru Dorte Pedersdtr. var barnløse. Ole Nilsen er nevnt i ei sak om deling av Hvemsåsen i 1736, etter opplysninger fra Ruth Klungseth.

Ruth Klungseth har også gjort oppmerksom på en trykkfeil i samme artikkel på side 36 linje 8 i det det skal stå: 2. Johannes 1796-1801.

Opplysninger til spørsmål nr. 166

Av Per Braastad

Thomas Børresens far Børre Andersen fra Aas i Vardal var sønn av Anders Olsen Aas (1759-1851) og Ingeborg Hansdtr. Brusveen (1765-1822) og de hadde ti barn. Anders Olsen Aas hadde flere brødre, deriblant Ole Eik i Vardal, Christopher Freng, Brøttum og Nils Forset i Gausdal som alle fikk mange etterkommere i Vardal, Land og Gudbrandsdalen.

Siri Nilsdatter Ødegaarden var født 1833 i Vardal, datter av Nils Christiansen Ødegaarden og Johanne Pedersdtr. Mustad. At Johannes brorsønn Peder Olsen Mustad gift med Klara Baaberg fra Biri skal ha eid en glassfabrikk er vel neppe riktig. Det kan være en forveksling med fabrikkier Ole Mustad, som var fra den andre Mustadgården. Peder Mustad anla sammen med sakfører M. E. Hoff Gjøvik dampsg og høvleri i 1875.

Siri Nilsdatter ble gift 1. gang 1849 med Hieronimus Heyerdahl Jensen f. 1828 i Ringsaker. De overtok Ødegaarden i Vardal i 1852, men solgte gården alt i 1854 og reiste senere til Amerika. Hieronimus var ikke sønn av Kathrine og Jens Nicholai Heyerdahl i Oslo, men sønn av lærer og klokker Lars Jensen (1784-1852) og Agnethe Andersdtr. fra Dal i Vardal (1794-1832) og enke etter Vern Hansen Tande i Ringsaker som døde i 1817.

Lars Jensen var født i Biri av foreldre Jens Haraldsen og Anne Oldstr. på Mæhlumseie. Han ble i 1804 opptatt som elev ved Toten seminar, som det år var opprettet av res.kap. Hieronimus Heyerdahl. I 1810 kom Lars Jensen til Ringsaker som lærer og fra 1816 klokker i Ringsaker hovedsogn. Han ble gift med enken på Tande i 1818 og var gårdbruker her til stesønnen Hans Vernsen Tande overtok. I 1833 ble Lars Jensen innvalgt på Stortinget og i 1835 kjøpte han gården Lille-Ringsaker og giftet seg igjen med Gjertrud Marie Fabritius som døde året etter.

1759-1851	Hans	Anders Olsen ymungeberg Hansdtr.	Ole Hansen	Hans Olsen Aas 1692-1770	Ole Torgersen Gravum 1665-1731
			Aas 1729-1820	Berte Andersdtr. Mæhlum 1703-1795	Guri Ølstdtr. Aas 1711-1781
1765-1822	Brudeen		Mari Thomsdtr.	Thomes Larsen Eiksfad 1701-1758	Anders Gullbrandsen Mæhlum +1715
			Eiksfad 1732-1811	Berit Paulsdtr. +1755	Angel Hjeltdtr. Høje
Børge Andersen Aas 1802-1878 ym Simon Thomsdtr 1809-					
1753-1789	Ødegarden	Christen Nilsen ym Nils Siri Johannsdtr.	Nils Pedersen	Peder Nilsen Ødegarden 1686-1760	Nils Pedersen Ødegarden +1711
			Ødegarden	Berit Johdtr Skonhovd 1697-1797	Gidde Christendtr Jørfad +1716
1754-	Bjugstad		Johanne		Johannes Egedusken Rasm +1711
			Clemetsdatter		Olav Pedersdtr Skonhovd
1736-1828	Skonhovd på østre Mustad	Peder Tollefsen ym Oline Ølstdtr.	Johannes Jensen	Jens Jacobsen By	Jacob Jensen By 1632-
			Bjugstad 1715-1803	Siri Johannsdtr Gaarder 1679-1746	Jøger Ølstdtr Landaaen +1701
1743-1842	Oline Ølstdtr		Jøger Pedersdtr. Skjervum 1725-1803	Peder Ellingsten Skjervum 1691-1735	Johannes Haavensen Gaarder 1644-1718
				Marte Torgersdtr Mæhlum	Anna Engerdtr. m. A. haad.
1743-1842			Tollef Christensen Dalborgen på Skonhovd 1736-	Christen Jørgensen Dalborgen +1754	Elling Gulliksen Skjervum 1663-1718
			Johanne Larsdtr. Mæhlum 1736-1827 (ym P. Skonhovd)	Guri Tollefsdtr Rolid 1676-	Jøger Eiksdtr. +1725
1743-1842				Lars Engestrøem Bredsvold på Skonhovd 1760 m. Stange	Jøger Eiksen Mæhlum 1662-1708
				Jungeborg Ølstdtr Gryte 1698-	Marte Ølstdtr. Rinde Brøttum
1743-1842					Jørgen Christensen Dalborgen 1676-1716
					Bavild Eiksdtr. Drøye y. Stama +1716
1743-1842					Tollef Jørgen Lørd på Rolid Bri
					Mari Ølstdtr. Rolid Bri 1660-1716
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					
1743-1842					

Pa. 10. Thomas Børresen 1833- 3. 24. 1871 m Siri Nilsdtr Ødegarden 1836- (g. m. Hieronimus H. Jensen 1800-)

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 167

1680 ble det på Ringerike holdt skifte etter Gudbrand Amundsen på Væger. Han var død allerede i 1651. Hans enke het Anne Knutsdatter. I skiftet leses at det ble fremvist et makeskiftebrev fra 3/10-1634 hvorav fremgikk at han ved odelsbytte hadde seg tilforhandlet et pund og ni lispund i Væger med bøkse og herlighet av Olaug Knutsdatter Miølstad: "Item beretter Ole Gulbrandsen (sønnen) at have aff samme gods i Væger sig tilforhandlet 1 schind af de folck paa Fyellingstad for 5 Rdr."

Jeg hadde en uklar forestilling om at Miølstad lå på Hedemarken. Så kommer siste hefte av tidsskriftet med odelsjordebok for Vardal fra 1624 og der lyser Olaug Miølstad meg imøte. Var hun søster av Anne Knutsdatter gift på Væger? I jordeboka står også Gulbrand Fyellingstad. Er det den samme som Gudbrand Amundsen Væger som døde i 1651?

Væger var gammelt Tordenstjerne-gods. Gudbrands sønn Mat hadde betalt 10 rd. for "godsets frelsning" til Svend Stenshorne (Tordenstjerne). Var Olaug Miølstad av Tordenstjerne-slekt?

Jeg håper at noen i det slektshistoriske miljø på Vestoppland kan gi opplysninger om disse personer.

Med vennlig hilsen

Else Marie Holm, Frøyasgt. 2, 0273 Oslo 2.

Christoffer Larsen Storms slekt

Spørsmål fra Kari Særsland, 3840 Seljord til Hans M. Næss

Hørte på radioen i dag at du visste mykje om slekter på Gran. Håper at du kanskje kan hjelpe meg. Min tip-tip-oldefar var Fridrich Christophersen Storm døpt i Lunner 2/12 1753. Far hans, Christopher Larsen Storm kom til Jevnaker i 1740 åra som klokkar for Jevnaker og Lunner. Christopher blei gift med Martha Larsdtr. Qvelsrud 29/6-1750. Dei hadde 4 born som eg kjenner til, ein av dei var Lars Christoffersen Storm døpt 20/12 1750. Han hadde dottera Marte Larsdtr, gift 11/1-1814 med Hans Andersen Røste. Dei fekk 4/11 1815 dottera Anne, som blei g.m. Gulbrand Christensen Dahl frå Gran.

Christoffer Larsen Storm blei enkemann i 1764, men han har truleg flytta frå Jevnaker, da ein ikkje kan finne at han er død der. Namnet Storm er ikkje frå Jevnaker, har du kjennskap til det og har du i ditt arbeid med slektsgransking vore borti noko av desse personane her? Det hadde vore moro om ein kunne ha komme lenger enn hit. Eg har fått slik hug til å veta kvar namnet Storm kjem frå, men det er nå ikkje sikkert at eg finn fram til det. Håper at du kan hjelpe meg, lite eller mykje, alt er bra.

P.S. Er det gards- og ættesoge for Gran?

Svar frå Hans M. Næss, Forten, 2750 Gran

For det første, det er ikke skrivi noen gards- og slektshistorie på Hadeland, men Randi Bjørkvik har arbeidd med stoffet i 30 år og har best kjennskap til gardar og slekter på Hadeland. Om hun veit noe om hvor Christopher kom fra, har jeg ikke spurt etter, da hun bor på Norsk Folkemuseum i Oslo. Jeg har heller ikke noe kjennskap til slekta Storm i Jevnaker, men har leita litt i kirkebøkene for Jevnaker, og sett følgende:

Kristoffer Larsen Storm og Marthe Larsdatter Qvelsrud hadde disse barna:

- 1 Lars f. 1750, døpt 20. des. Han ble gift 15. november 1781 med Synnev Hansdtr. Røste. De hadde to barn som jeg har funnet:
 - 1 Marthe døpt 10. sept. 1786
 - 2 Anne døpt 5. sept 1790, død 10 uker gamle, begr. 21. nov. samme året.Lars og Sønnev bodde på husmannsplassen Johnsrud ved Hallom i folketellinga 1801. Lars døde som føderådsmann på Røste 4. november 1835.
- 2 Karen f. 1752 døpt 16. januar. Hun ble gift 29. november 1773 med Anders Christoffersen Ballangrud. De fikk 2 barn mens de bodde på Ballangrud, og fikk mange barn senere på Hovelsrud. Barna var:
 - 1 Kristoffer døpt 26. mars 1775, begr. 8. mars 1778.
 - 2 Gulbrand døpt 16. febr. 1777, døde av børnekopper og ble begravd 9. juli 1780
 - 3 Kristoffer døpt 28. mars 1779
 - 4 Peter døpt 26. juni 1785
 - 5 Franz døpt 14. okt. 1787
 - 6 Marthe døpt 5. febr. 1791.Denne familien bor ikke på Hadeland under folketellinga i 1801.
- 3 Fridrich døpt 2. des. 1753 og gift 17. oktober 1782 med Marthe Halvorsdatter Gullen. De må ha reist ut fra Jevnaker før folketellinga 1801, trolig like etter de ble gifte, for etter det, har jeg ikke funnet Fredrich som fadder til barna de andre søsknene fikk.
- 4 Anne Sophie døpt 27. des. 1757. Hun giftet seg 28. des. 1779 med Anders Hansen Røste, bror til Sønnev, og de bodde på Røste mens de fikk mange barn:
 - 1 Marthe født 1780 døpt 10. feb. begr. 10. sept. 1780.
 - 2 Marthe født 1781, døpt 4. nov. begr. 18. sept. 1785
 - 3 Hans født 1783, døpt 4. aug. begr. 18. sept. 1785, begge døde av blodgang.
 - 4 Abigal født 1785, døpt 17. juli, begr. 4. juni 1815
 - 5 Hans født 1787, døpt 30. sept.

- 6 Børger født 1790, døpt 21. feb.
- 7 Christopher født 1792 døpt 14. mars
- 8 Marthe født 1794, døpt 9. feb.
- 9 Maria født 1796, døpt 18. des. begr. som Mari 15. des. 1801
- 10 Anders født 1799, døpt 21. april
- 11 Mari født 1803, levde bare én time og ble begravd 10. juli.

Hans Andersen Røste ble vel gift med sitt søskenbarn Marthe Larsdatter Vadsjø/Johnsrud den 11. jan. 1814. I følge skifteprotokollen fra 1862 hadde de bare ei datter, Anne, som ble gift med Gudbrand Kristensen. Dette står under Rødstød eller Hval side 117 i panteboka. Der står også at Lars Christophersen fikk føderåd på garden i 1814. Anne Sophie ble aldri kalt annet enn Anne. Hun døde 3. juni 1811, og Anders Hansen døde 1810 og ble begravd 13. april. Kanskje det var fordi disse begge døde mens barna var forholdsvis små, at Lars kom til Røste for å hjelpe dem, og døde der som føderådsmann etter at sønnen Hans Andersen hadde tatt over garden i 1810.

- 5 Lisbeth født 3. oktober 1760. Hun døde alt 1763 og ble begravd 27. september.

Du skriver at du ikke har funnet Christopher Larsen Storm som død i Jevnaker, men på Vadsjø, der sønnen Lars bodde ei tid, dør en som bare kalles "Christoffer Vadsjø" i 1769, 65 år gammel, og blir begravd 24. juni. Det kan godt være ham som da bodde der sønnen Lars seinere kom til å bo.

I panteboka nr. 115 står Haldum eller Vassjøe, og der ser vi at en Ole Christophersen selger en part til Lars Christophersen 1789. Men han selger alt parten igjen til Oles sønn Lars Olsen i 1794, og er altså husmann i 1801.

Dette er noe jeg har sett etter nå i en fart, men jeg kjenner ikke til noe senere.

Vestoppland Slegtshistorielag - årsberetning for 1980

Styre og tillitsvalgte

Hovedstyre: Bjørn Bakke, formann, Ole M. Granum, nestformann, Eilif Rognerud, kasserer og Harald Hvattum, sekretær. - Disse har dermed vært arbeidsutvalg. - Lokallagenes representanter i hovedstyret har vært Ruth Klungseth (Gjøvik og Toten), Hans M. Næss (Hadeland) og Per Dalby (Land). Vararepresentanter til styret: Åse Glemmestad og Gulbrand Sand.

Tidsskriftstyre: Ole M. Granum, redaktør, Fredrik Dyhren, Jan Eilert Jaatun og Arne Amundgård.

Revisorer: Kari Nordal og Birger Olsen.

Valgkomite: Gunvor Hilden, Anne Marie Markussen og Terje Nordraak.

Styremøter: Det har vært holdt 3 hovedstyremøter og ett arbeidsvalgsmøte. I tillegg har formannen hatt diverse telefonsamtaler med styremedlemmer enkeltvis. Laget har ved årets utgang 310 medlemmer.

Spesielle aktiviteter:

USA-besøket

Dette var det store arrangementet i år. Sammen med Nordmanns-Forbundet (Doris Voght-Eriksen) og historielagene i distriktet, gjennomførte VSHL et opplegg med seminar på Gjøvik, og opphold/videre studier forøvrig i distriktet. Dette omfattet vel 20 amerikanere, og ble meget vel mottatt. Svært mange av lagets medlemmer var engasjert i arrangementet, og gjorde en arbeidskrevende og meget god innsats.

EDB i slektsforskning

Det har vært arbeidet noe med saken. Laget har blant annet vært representert på et møte hvor et par PC-baserte program ble demonstrert. Vi har videre knyttet kontakter med DIS Norge. Det er en nystartet forening som hadde konstituerende generalforsamling 12. januar i år, og som vi tror slektsgranskere med tilgang på PC vil ha stor glede av.

Aktivitet i lokallagene

Gjøvik/Toten

Styret har vært Ruth Klungseth, formann, Fredrik Dyhren, Terje Tandseter og Berit Østby Deglum. Laget har hatt 8 medlemsmøter på Gjøvik bibliotek. I tillegg har Ole M. Granum holdt kurs i slektsgranskning. Bjørn Alund har skaffet avskrift av folketellingen 1865 for Torpa, Nord- og Østsinni, Fluberg, Hov og Gjøvik, pluss folketellingen 1875 for Vardal, Biri og Snertingdal. Alt sortert på for- og etternavn.

Under Amerika-seminaret deltok avdelingen aktivt. Fra en amerikansk deltaker har laget fått tilsendt en stor katalog over utleiefilmer fra de forskjellige kirkesamfunnene i Amerika. Med velvilje fra Gjøvik bibliotek har laget fått større lagerplass. Laget har dette året mottatt to brukte leseapparat for mikro-fish kort.

Land

Styret har bestått av Per Dalby, formann, Kari Nordal, sekretær, Birger Olsen og Arve O. Gjeile, styremedlemmer. Eilif Rognerud har ivaretatt kassererfunksjonen uten å være med i styret. Lokalavdelingen har nå 42 medlemmer.

Laget har foruten årsmøtet hatt 7 medlemsmøter. Fredrik Dyhren var kåsør 30.11, ellers har en hatt lokale kåserier på møtene. Laget var aktivt med i Amerikabesøket på Gjøvik. Laget hadde og oppgaver i samband med at Landingslaget i Amerika hadde en tur til Land i år.

Landsavdelingen har i sommer hatt en utstilling i andre etasje i Røstebygningen på Lands Museum, hvor slektsgransking ble demonstrert. 22.-23. juli holdt laget Land Museum oppe. Laget har fått datalistene for folketellingen for Biri og Snertingdal av Bjørn Alund, noe en er særdeles takknemlig for. Sommertur til historiske steder på Nordsinni ble arrangert lørdag 22. august med Nordre Land-medlemmer som arrangører.

Hadeland

Styret har vært Hans M. Næss, formann, Gunvor Hilden og Kjell Henrik Myhre. Laget har i år satset på slektsgranskingsmøter, og har hatt 8 i Gran og 8 i Jevnaker. Medlemmene har hjulpet mange amerikanere og andre med å finne fram til slektninger på Hadeland. En har og orientert om slektsarkivet på Hadeland Folkemuseum, et museum avdelingen har hatt et godt samarbeid med.

Valdres

VSHL har enda ikke fått til noen egen Valdresavdeling. Problemet har vært å få med folk i styret. Nå er det imidlertid sjanser for at Valdres Folkemuseum i en startfase vil ta på seg sekretærfunksjonen i laget. Avklaring på dette vil komme litt utpå nyåret.

Vestoppland Slektshistorielag

Status pr. 31/12 1989

Kasse	-0-	
Postgiro 3001005	8456,32	
Spb. Østlandet 20106105252	7849,45	
DNC 7220 6620413	1573,85	
Avd. Gjøvik/Toten	7058,79	
" Hadeland	864,22	
" Land	1419,99	
Egenkapital		<u>27222,62</u>
	<u>27222,62</u>	<u>27222,62</u>

Resultatkonto pr. 31/12 1989

Bidrag / gave	5702,-	
Kontingent	40333,44	
Tidsskrift/publikasj,.....	36986,75	3542,75

Tilskudd	29500,-
hefter	504,-
milit.rull	3500,-
hefter	<u>3482,75</u>

3482,75 hefter '89
<u>60,-</u> "

Telefon / porto	1733,60	
Annonser	374,06	
Kopiering	1454,26	
Slektsmateriell	913,-	
Kontorutgifter	545,30	
Renter		1943,32
Årsmøte	2662,50	
Hovedstyremøte ...	562,35	
Gebyr	35,-	
Giroblanketter	436,80	
Turtransport (Land)	450,-	
Møteutgifter (Gjøvik)	703,-	
Overskudd	<u>3664,89</u>	

Dokka, 31. desember 1989 51521,51 51521,51

kasserer
Revisorskatten

Regnskapet for 1989 er gjennomgått.
 Det stemmer med de fremlagte bilag.
 Vi anbefaler regnskapet godkjent
 Dokka, 2. januar 1990.

revisor *Revisorskatten* revisor *Revisorskatten*

REGNSKAP FOR VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT 1989

		Utgifter	Inntekter
Mottatt fra hovedlaget	kr		29500.68
Trykking av tidsskriftet	kr	19200.00	
Porto	kr	9865.00	
Toten Museum	kr	2124.00	
Salg	kr		4748.75
Renter	kr		269.87
Diverse	kr	293.50	
Balanse	kr	3036.80	
Sum	kr	34519.30	34519.30

Status pr 15/12 1989.		Aktiva	Passiva
FOKUS Bank Gjøvik	kr	6 931.91	
Utestående	kr	1 106.00	
Beholdning	kr		8037.91
Sum	kr	8 037.91	8037.91

Skreia 20 desember 1989

Frédrik Dyhøen

Regnskapet er gjennomgått og det stemmer med
de fremlagte bilag. Vi anbefaler det godkjent.
Dokka, 2. januar 1990

revisor

Ringer Olsen

revisor

Kari Nordal

Årsmøte i Vestoppland slektshistorielag på Hadeland Folkemuseum 21.1.1990

Årsmøtet ble åpnet med kåseri om slektsmaterialet ved Hadeland Folkemuseum av Hans M. Næss.

Hans M. Næss ble valgt som møteleder. Henry Hoel og Arne Sandlie skriver under protokollen.

Saksliste

- 1). Årsberetning. Enstemmig godkjent.
- 2). Regnskap. Enstemmig godkjent.
- 3). Vedtektsendring. Styret foreslår endring i paragraf 5. Setningen "Ordinært årsmøte i januar måned hvert år" erstattes av "Årsmøtet holdes hvert år innen utgangen av februar måned". Endringen enstemmig vedtatt.

4). Valg:

Sekretær: Harald Hvattum var på valg, ble gjenvalgt.

Tidsskriftstyrer: Jan Eilert Jaatun valgt til ny styrer.

Formann og kasserer var ikke på valg.

Vararepresentanter: Åse Glemmestad og Gulbrand Sand gjenvalgt.

Valgkomite: Gunvor Hilden gikk ut, Kjell Henrik Myhre ble nytt medlem.

Revisorer: Kari Nordal og Birger Olsen ble gjenvalgt.

Tidsskriftkomité: Ole M. Granum frasa seg gjenvalg. Pål Prestesæter ble nytt medlem.

- 5). Forslag om ny vedtektsendring på årsmøtet 1991: I paragraf 6 tilføyes det at det skal velges 1 varamann til tidsskriftstyret.
- 6) Tidsskriftet.
- a) Regnskapet fra tidsskriftet godkjennes. Som i fjor overføres kr. 30.000 fra hovedlaget til tidsskriftstyret.
 - b) Innhold: Forslag om ting som bør inn i tidsskriftet:
 - spalte med møtereferat fra hovedstyre og lokalavdelinger,
 - oversikt over hva som fins i de enkelte avdelinger av materiell.
 - smakebiter på stoff fra andre lag.
- 7) Medlemskontingent 1990: Kontingenten på 130 kroner beholdes for neste år.
- 8) D/S-Norge. Årsmøtet pålegger styret å vurdere tilknytning til det nystiftede D/S-Norge.
- 9) Neste årsmøte legges til et av museene. Styret avgjør hvor.

Underskrift: Arne Sandlie, Henry Hoel.

Fra årsmøtet 1990, fra venstre:
Eilif Rognerud, Hans M. Næss. Bjørn Bakke
og Harald Hvattum.

TURKJØRING

på inn- og utland.

utføres med de mest moderne og komfortable busser.

Godstransport — rimelig, sikker og hurtig.

SKAL DE TIL HOVEDSTADEN?

Benytt LANDEKSPRESSEN!

Kontakt oss om Deres transportbehov

A/S HADELAND

BILSELSKAP

Telef.: 063-28 700

Telex 71842 HBS'N

2770 Jaren Norge

Et utvalg slektsbøker..

Wasberg: ABC-i slektsgranskning 86.-

Hovdehaugen: Slektsgranskning 121.-

Michaelson: Slekten-en innføring 80.-

Dam: Slektsboken 96.-

Slekten-skjema 1-4 pk.a 50 skjema 30.-

-1-1-

Årbok for Hadeland-vi skaffer de fleste av gamle utgaver.

Bind 8 av Bygdebok for Hadeland er fremdeles å få

HANDEL

Telefon 30 097 - 2750 Gran

Brandbu

2760 Brandbu 063 34970

Elvarmen er miljøvennlig

Elektrisiteten gir oss elvarmen — den rene varmen. Ingen røyk, sot eller aske — ingen aggressive gasser — ingen forurensning av luft, jord eller vann.

Derfor er elvarmen også fremtidens varmesystem.

ET OPPLYST HADELAND
- VÅRT ANSVAR

HADELANDS ENERGIVERK

2770 JAREN

TELEFON: 28 120

Feilmelding utenom arbeidstid: 28 710

GRAN
HANDELS SENTER

en historie for seg

Jernbane	60
Post	forretninger
Banker	samlet i ett område
Vinmonopol	ved riksveg 4

MØTEPLASSEN PÅ H A D E L A N D!

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

**Gran
Sparebank
Jevnaker
Sparebank**